

PORGazeen 10

Časopis Prvního Obnoveného Reálného Gymnázia • Ročník II. • Cena 10 Kč

POUZE PREZENČNĚ

POEZIE

GRAFFITI

Velká
cesta
do Polska

Obnovená rubrika
Ze Života
a Smrti školy

O Fyzice
a Magii
podruhé

POUZE PREZENČNĚ

PORGazeen

Časopis Prvního Obnoveného Reálného Gymnázia • Ročník II. • Cena 10 Kč

10. číslo PORGazeenu (II. ročník)
vychází 17. 6. 1996

Šefredaktor & zástupce šefredaktora
NONE

Redakce tohoto čísla:

Jan Daněk (2/4), Petr Kolínský (4/4),
Kryštof Kozák (4/4), Přemysl Matějček (2/4),
Magda Podaná (2/4), Hana Třeštíková (4/4),
Tomáš II. Třeštík (3/4), Jindra Tužilová (1/4)
Martin Šíp (4/4)

Jazyková úprava a korektury:

Magda Podaná (3/4), ostatní (1/4)

Finanční manažer (Velký klokan):

Petr Kolínský

Grafická úprava:

Martin Šíp (5/4)

Dvorní fotograf:

Tomáš II. Třeštík (4/4)

Dvorní ilustrátor:

Igor Teichman (1/4)

Cena jednoho výtisku:

10 Kč

Předplatné:

Neposkytuje se z důvodu
nepravidelného vycházení.

Jak přispět do PORGazeenu?

Napište příspěvek a...

1. hodte jej do schránky PORGazeenu
2. pošlete jej označený na adresu školy:
PORG – Lindnerova 3, 180 00 Praha 8
3. předejte jej některému z redaktorů

Autoři dostávají jeden výtisk zdarma!

*Uzávěrka příštího čísla PORGazeenu
(a to bude v pořadí již jedenáctý)
je plánována na 30. 9. 1996*

ANONYMNÍ PŘÍSPĚVKY NEOTISKUJEME!

OBSAH

Úvodník	
Je tu horko	3
Reportáže	
Přestávky a dráteníci	4
Ze Smrti školy	
Monolog Smrti školy	6
Krise	6
Skořápka	7
Den otevřených dveří	7
Ze Života školy	
PORG – kudy, kudy, kudy cestička... ..	8
Minilnterview	8
Maturity potřetí	9
Jak nás hodnotí projekt SET 95	9
Inspekce	17
Právo jako volitelný předmět	17
Povídka a 2 úvahy	
Drug War	10
Násilí jako vyjadřovací prostředek	11
O Fyzice a Magii	24
Tvorba	
Osnovná poezie	12
Poezie reflexivní	13
I am a rock (Sem šutr)	13
Švédsko v obrazech	
17 + 1 + 3 + 2 = 23	14
Graffiti	
Respect 4 zel, gel, bell	18
Co se nevešlo do rubrik	
KOLJA – premiéra	21
Volební preference na PORGu	21
Polsko	
Češi v Polsku, Poláci v Česku, Turci na Moravě	22

PORGazeen číslo 10 vychází
za vydatné podpory nadace
OPEN SOCIETY FUND,
od níž redakce dostala grant
na výrobu jednoho ročníku časopisu.
Děkujeme

JE TU HORKO

Je tu hodně horko. Ne, je tu vedro. Ne, nedá se to vydechat. Elektrický odpor stoupá, počítače se zpomalují a zpomalují. Zachvílí se třeba roztečou. Asi jsme také trochu přihřátí.

Zrovna teď si myslíme, že prázdninový PORGazeen bude mít 28 stran, což je drsné. A to jsme snad poprvé v historii našeho časopisu museli některé příspěvky vyřadit, což nás na jednu stranu těší, protože to snad zlepší kvalitu časopisu, ale na druhou stranu to některým redaktorům rve srdce, protože jsou měccí.

Uvnitř tohoto čísla nenajdete žádnou reportáž z jiné školy, jednak proto, že už nás nebaví poslouchat, jací jsme hrozní, že se pořád chceme jenom ulejt ze školy a druhak se nám sešlo poměrně hodně článků o škole naší. Tím částečně reagujeme na Mikišovu kritiku, kdy musíme objektivně přiznat, že v devátém čísle nepadla o PORGu snad ani zmínka. Kritiku neotiskujeme, ale je k náhlédnutí na těch správných místech.

Obsah si můžete přečíst na protější stránce, doufáme, že se nám ho tentokrát povedlo udělat vyvážený a každý maniak si přijde na své.

Těž bychom měli zmínit vybavení redakce, které je za celou dobu trvání PORGazeenu zdaleka nejlepší. Totiž máme jeden rychlý a softwarově dostatečně vybavený počítač, jeden rychlý a softwarově dostatečně vybavený notebook a jednu rychlou inkoustovou tiskárnu. Takového luxusu se nám ve škole nikdy nedostalo, na druhou stranu nám zde (na tajném místě - pozn. red.) trochu chybí kopírka. Ale jak si budete mít možnost všimnout, v PORGazeenu už je víc fotek, než obrázků. Dvorní ilustrátor se totiž musí učit. Opět jsme zkusili dát fotku i na titulní stranu, doufáme, že z tiskárny vyjde (vyšla?) dobře.

Výroba tohoto PORGazeenu probíhala v nezvykle klidné atmosféře, až nás to zaskočilo. Opět se potvrdilo, že méně je někdy více, a tak díky chorobám J. D. a P. M. a několika dalším veskrze nešťastným shodám okolností byli fyzicky přítomni pouze M. Š., K. K., H. T. a T. II. T. Kdyby nás tady totiž bylo více, zemřeli bychom zajisté bídnou smrtí horkem, protože míra vedra je přímo úměrná počtu osob v místnosti. Klidu v redakci také určitě přispěl mírný ženský element, který působil jako odborný poradce při vaření špaget, umyl ná-

dobí a ještě snižoval potenciální agresivitu redaktorů. Agresivita totiž stoupá přímo úměrně s vedrem a počtem osob v místnosti. Více se dočtete na dvoustraně věnované násilí a agresivitě vůbec.

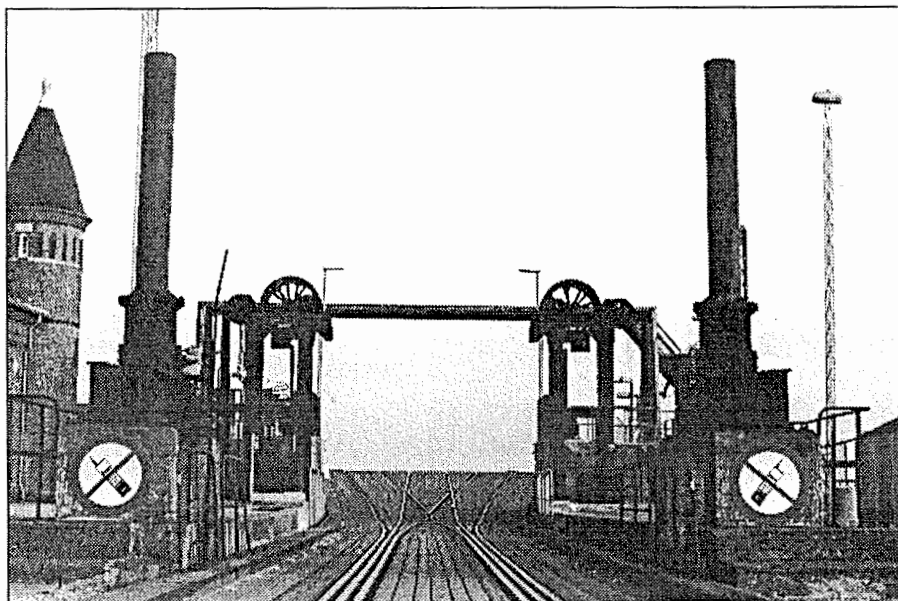
Na tomto místě bychom chtěli apelovat na všechny, kdo nám v dobré víře zapůjčili diskety s příspěvky. Momentálně máme disket dost a mimoto je už nekrademe. Jestli jste nám tedy zapůjčili disketu, hlase se o ni co nejhlasitěji. Čím dříve, tím lépe, neboť s postupem času míra neuspořádanosti roste, jakkoliv se tomu člověk snaží zabránit.

Naše termické delirium právě dosahuje vrcholu a chystáme se založit nový úderný časopis POGRom. Potom se navzájem opláchneme zbytky studené vody a tento nápad se zřejmých důvodů opouštíme (Kdo si chce zahrávat s Mossadem, že?).

Teď jsme právě zjistili, že budeme mít pouze 24 nabitých stran. Volba písma a hlavně okrajů dělá své. Jestli chcete mít z PORGazeenu 10 opravdu multi-mediální zážitek, doporučujeme číst si ho pod studenou sprchou a poslouchat při tom soundtrack z Barbara Conana. Úvodníky PORGazeenu jsou vždycky moc dlouhé, ale grafik potřebuje mít tuhle stranu jakž takž kompaktní. A proto:

Takže je tu vedro, je tu horko, je tu zase vedro, je tu už zase horko, už toho mám skoro dost, už to skoro bude, je tu hrozný vedro, horko, teplo, nedá se tady dechat, máme žízeň a je tu pořád vedro a slunce praží a je sucho a horko a nikde žádná chladivá tekutina.

*Tak si užijte prázdniny.
akční redakce*

Doufáme, že se PORGazeen v dalším školním roce dostane ve vyjetých kolejích až za horizont svých možností aneb Brána Nebeská (Foto T.II.T.)

Přestávky a dráteníci

Dráteníci – tak je pojmenoval Jáchym Topol. Nedali se odelnat, otravovali a strašili nás od začátku do konce. Dva dny. Pořád. Tedy skoro pořád. Otravovali přesně v těch vypjatých chvílích, kdy bylo potřeba největšího klidu, kdy naše duše potřebovaly koncentrovat svá vnímavá centra na úplně jiné a důležitější věci. Chvilky vypjaté se střídaly s chvílemi méně vypjatými. V těch vypjatých nabyla intenzita činnosti dráteníků několikanásobku otravnosti chvíli méně vypjatých. Zjevně se nám snažili uškodit. Znepříjemnit nám poznávání. Zkazít snahu jiných poznatky nám zprostředkovat. Dráteníci však byli poraženi. Nebo lépe řečeno, nebylo jim dovoleno zvítězit. Naše redakce a spolu s ní i redakce dalších studentských časopisů slavily úspěch.

Očekávané dobrodružství

Cesta za vítězstvím započala už ve škole. Pro nás, od PORGazecnu, na PORGu. Prostřednictvím tajných agentů nadace OSF byli naši redaktori informováni o dvoudenním setkání, jehož se mohli za jistých bezpečnostních podmínek také zúčastnit. Utajení akce se rozplynulo ve chvíli, kdy bylo potřeba vybojovat fyzické uvolnění tělesných schránek některých redaktorů PORGazecnu ze školy.

Setkání mělo započít již v pátek a pokračovat v sobotu. Krátké přestávky mezi redaktory a profesory probíhaly se stupňující se intenzitou již několik dní před inkriminovaným pátkem. A právě zde, na školní frontě, jsme vybojovali své první vítězství. Ztratili jsme sice několik hodin chemie a latiny z přinucení lačných redaktorů, ale zbylo nás dost na to,

abychom se vydali s pevným odhodláním vstříc dalším nebezpečím.

Obtížný terén

O místě konání setkání jsme měli jen letné a neúplné informace. Znali jsme název ulice i číslo popisné, věděli jsme, že tato ulice se nachází na území hlavního města. To bylo vše. Plán ani jinou navigační pomůcku jsme neměli. Ale našli jsme. Ve staronovém činžáku v židovském městě.

Naše sebevědomí značně stoupl ve chvíli, kdy jsme se setkali se svými kolegy z konkurenčních i méně konkurenčních redakcí. Díky společnému úsilí jsme pronikli zakódovanými dveřmi. Netušili jsme, že to nejhorší nebezpečí nás teprve čeká.

První setkání

Již po vstupu do přízemní chodby domu jsme vystaveni ohromnému rachotu, smradu, oblakům prachu a fyzickému ohrožení vlastní osoby všelijakými žebřiky, káděmi s rozmíchaným cementem, spuštěnými sbíječkami a pobíhajícími bytostmi. Setkání se mělo uskutečnit ve třetím patře. Tato meta se zdá nedosažitelná. Po schodišti napolo rozebraném a bez zábradlí se valí proudy vody s cementem a zbytky staré i nové omítky smíšené s rozbíjenými dlaždicemi brutálně servanými ze zdí schodiště. V domě probíhá velmi důkladná rekonstrukce. Nebo destrukce. Zažíváme to druhé.

Po půl hodině vysilujícího boje se zednářským živlem se některým redaktorům podaří proniknout až do mezípatra mezi druhým a třetím poschodím. Do všeobecného lomu se mísí zoufalé vý-

MICHAL VIEWEGH

křiky redaktorek, jimž se prach a špína vetřely do make – upů (omítka jako omítka) a neměně žalostné bédování redaktorů, kteří stírají z objektivů svých fotoaparátů cement. Obludné.

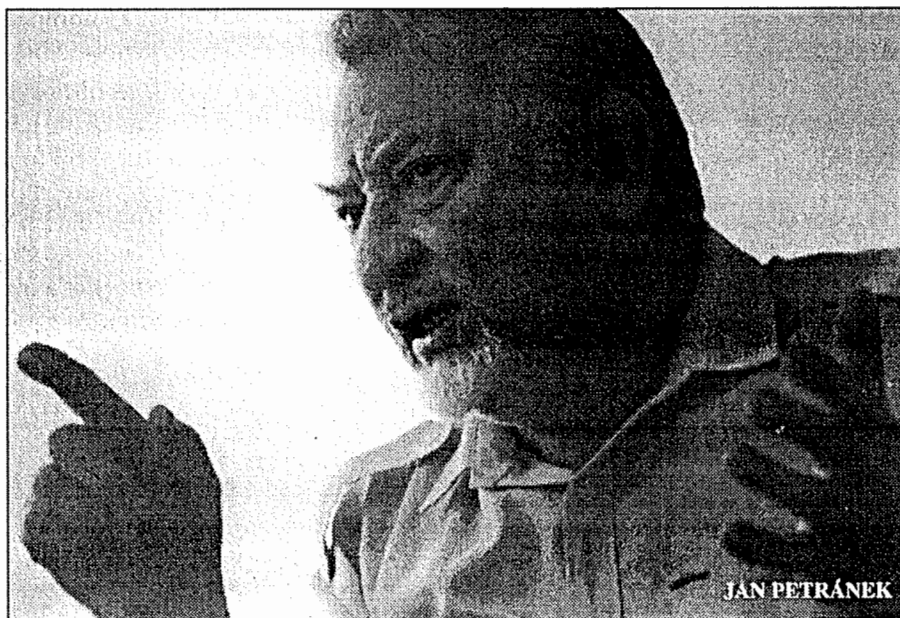
Dráteníci

Konečně, další úspěch. Sedíme a odpočíváme v příjemně zrekonstruované místnosti asi tak pro osmdesát lidí. Stíráme z těla i duše zbytky bojů a jsme zvědaví, co nás čeká. Vychutnáváme si klid a ticho. Jaký program si pro nás OSF asi připravil? Ano, již přichází první přednášející. Je uveden paní Zdenkou Almerovou a ... ohromný lomoz a strašně delný rachot přerušuje vlnění vzduchu, jenž se šíří od úst přednášejícího. Sedíme vpředu, ve čtvrté řadě, ale neslyšíme nic. Tedy ano. Dráteníky. Opět se s neutuchající vervou pouštějí do destrukce rekonstruování. Čtyři sbíječky se najednou zahřívají do horních dvou pater schodiště. Rána. Zřítlo se čtvrté mezípatro. Skleněná výplň dveří do zasedací místnosti praská.

Konec přednášky. Určitě byla zajímavá a poučná. Ale... co to? prožíváme přestávku a je klid. I dráteníci si dopřávají odpočinku. Skvělé. Bohužel, kdy je uveden další přednášející, vše znovu začíná. Ano, několik stupňů schodů je stále na svém místě a ty je nepochybně třeba odstranit. Přednášku opět vnímáme víceméně vizuálně.

Přestávky

Tak se to opakuje ještě několikrát. I druhý den. A přestávky jsou nádherné. Jsou-li navíc proloženy bohatým občerstvením hraničícím s ubíječím množ-

JAN PETRÁNEK

stvím jídla, jsou ještě krásnější. A pít. Co si vzpomenete. OSF se opět vytáhl. A dráteníci neotravují, jak krásné. Obnovujeme kontakty s již přátelskými kolegy, navazujeme kontakty nové. Bavíme se. Jíme. Pijeme. A víme, že za chvíli začne přednáška. Opět bude bezpochyby přitažlivá, ale i dráteníci to vědí a také bezpochyby obnoví svou činnost.

Kolem Jáchyma Topola vytváříme stěsnaný kruh, abychom vůbec slyšeli. A slyšíme. Vypráví nám dráteníci. O tom, jak se vtírají do lidských mozků. Jak ubíjející. Jak ničí. Jací jsou zlí.

I to byla přitažlivá přednáška, a tak jsme přece jenom zvítězili. Koneckonců, bylo nás dost, redaktorů různých časopisů. Zvítězili jsme nad dráteníky i nad přestávkami. Ven jsme se dostali výtahem.

Petr Kolínský

26. a 27. dubna se uskutečnilo třetí setkání redaktorů studentských časopisů pořádané nadací pana George Sorose Open Society Fund. Oficiální část programu sestávala ze série teoretických i praktických přednášek na různá novinářská i spisovatelská témata se zaměřením na reportáž. Přednášeli nám Jan Petránek, Michal Viewegh, Jáchym Topol, Teodor Marjanovič a další. Neoficiálně se jednalo o výměnu zkušeností mezi jednotlivými redakcemi a o domluvu o případné spolupráci.

Představeny byly i některé nové studentské časopisy, jejichž redakce přijely na setkání poprvé. Redaktoři a redaktorky PORGAzeenu se setkání zúčastnili již podruhé a tímto s potěšením děkují nadaci OSF za pozvání i organizaci.

Děkujeme. Redakce.

Ohlas na reportáž z minulého čísla

Jsem zcela cizí člověk, který s PORG nemá vůbec nic společného. Před nedávnem se mi však dostal do ruky výstisk vašeho PORGAzeenu, ve kterém jsem si přečetl reportáž o gymnáziu Nad Štolou, na němž v současné době studuji.

Článek měl značnou odezvu a já jsem byl jedním z vašich redaktorů (Přemkem - pozn. autora) požádán o krátkou zprávu od nás.

Zájem profesorů byl zcela ohromující. Často se mi stávalo, že mi vyučující X. říkal: „Pepíku, profesorka Y. mi říkala o tom TVEM(1) článku a profesor Z. by ho rád viděl!“ Při hodině zeměpisu k nám do třídy vrhl jakýsi student a zařval: „Je tady nějaký Bouška? Paní profesorka Kuhllová by prosila půjčit časopis.“ Říkat jaký už nebylo zapotřebí. Tato profesorka po zjištění, že je o ní někde psáno, chodila po škole a nervózně opakovala: „Ale já nevěděla, že tam někdo něco píše!“ Po přečtení a zjištění, že se o sobě nic zleho nedozvěděla, říkala stále to samé, ale již se zářivým úsměvem. Jeden spolužák mi vynadal, že „Třeštk je vůl“ a co že s ním mám společného. Přitom já vůbec nevěděla, co nebo kdo je Třeštk, protože mě nenapadlo přečíst si jména autorů reportáže. Pár lidí mě pochválilo, že je to dobře napsané, takže jsem lacinou přišel k určité popularitě.

Zájem o časopis mě překvapil i proto, že jsem byl Přemkem ujistěn o zaslání jednoho čísla na náš „gympl“. Zřejmě nedošlo, protože nikdo z profesorů ho ani nezahléhl. Nebo že by se někde „ztratilo“?!

Závěrem: Vaše reportáž měla u nás velký ohlas. Často se sice polemizovalo, zda to či ono je tak nebo trochu jinak, ale celkově vyzněl článek dost realisticky a mnohé situace zažíváme s menšími obměnami každý den. Třeba dostat se do budovy, ale zejména z ní, představuje značné potíže i pro nás, natož pro „cizince“. Mám pocit, že nejlépe organizovaná činnost v naší škole jsou ranní hlídky profesorů u obou schodišť sledující, zda se v naší špiňavé škole přezouváme. Přitom brodí se prachem a špiňou na chodbách v přezůvkách znamená likvidaci ponožek. Absolutní!

Josef Bouška

student 2. ročníku Gymnázia Nad Štolou

Monolog Smrti školy

Vymysleli si ji v roce 1994 zakladatelé PORGazeenu jako ztělesnění špatných stránek naší školy. Dlouho byla hrubě utlačována svým nadaným a inteligentním bratrem. Až na počátku tohoto školního roku se rozhořel plamínek naděje. Její šance byly malé, přesto je dnes svému protějšku více než rovnocenným soupeřem. Jednou jsem ji spatřil na sítěše PORGu - molutnou postavu v černém, ruce vztaženy k vycházejícímu měsíci.

„Každou noc to cítím víc a víc. Mé možnosti se rozšiřují, dokáží zdolat i nebezpečné konstruktivně smýšlející osobnosti. Zanedlouho to budu já (bouřlivý chechot), kdo bude určovat co je správné. (Otáčí se k malé postavě, jenž sedí opodál s hlavou v dlaních.) Můžeš začít vymýšlet své poslední přání, bráško. (Schoulený Život školy se na ni pohrdavě podívá.) Mlčíš. (opět chechot) Jako vždycky! Ještě si to zopakuj: skromní, ale nejlepší! Bodejť by jsme nebyli nejlepší, vždyť taky máme třeba v kvintě dvacet nejlepších mozků z dvou stovek uchazečů. Ale ani to ti nepomůže. Škoda že žádná organizace nedělá průzkumy soustředěnosti, zájmu a aktivity studentů. To by bylo něco jiného než dovednostní testy. Říkáš, že bychom byli zase nejlepší? Promiň, máš pravdu. Máme přece výběrové studenty. Jenom hlupák by do ankety napsal, že na školu kašle. Navíc se ti do primy hlásí pořád mňh dětí.

Áh. Teď mě zasáhla nová dávka energie! Z čehopak to bylo? Aha. Blíží se třetí maturita, ta letošní oktáva, to už je generace, kterou jsi stihl vychovat. Tak uvidíme. A kromě toho: tři je

magické číslo... Těším se, až se k maturitám dostanou ti flákači ze středních ročníků. Do té doby mám čas, teď mě čeká spousta práce. Největší starosti mi dělají živé jazyky, které se stále učí podle učebnic. Narozdíl od ostatních předmětů, kde mi mimochodem skvěle pomohla anti-koncepce a tudíž se mi stále více daří rozvracet jejich organizaci, jsou živé jazyky hnusně organizované. Ale já to zvládnu. Naopak to s těmi komisemi, to se mi, uznej, povedlo. Sice mi tu demagogii málem zmařil Matějček, ale naštěstí si to nikdo neprověřil. Jak krásně nám to funguje. (Život školy pomalu zalézá za komín, Smrt se odmlčí a pak triumfálně pokračuje. Znovu se rozlehne zlověstný smích.)

Dále plánuji zavedení minusprvní hodiny. Jo,jo. Bídne časy to byly, když před čtyřmi lety byla nultá hodina vzácností. Ale povedlo se to. Proč by mi tedy neprošla minusprvní hodina?! Má největší zbraň je však charakteru duševního. Jak mi přibývá psychické síly, dokážu stále více ovlivňovat jednání lidských duší. Já vím, je to nefér. Ale o to tu jde, ne? (Následuje chechot, mrazící až za ušima) Posloucháš mě ještě, ty mrtvý Živote? Nějak tam dole ubývá úcta mezi profesory a studenty, a dokonce i na straně profesorů, co? Že by se ti to vyinklo z rukou? Ale to se tobě přece nemůže stát!“

Věřte mi, utíkal jsem tenkrát z Libně, co mi síly stačily. Druhý den bylo ve škole zase „vše v pořádku“. To mám z těch pokleslých hororů a detektivek.

Michal Doležal, v pořádku

KRIZE ?!

Už delší dobu uvažuji o tom napsat tenhle článek, ale říkala jsem si, že to není tak aktuální (ale je). Vlastně nevíte o čem mluvím (píšu), mluvím o tak zvané krizi školy, tedy já si nemyslím že je ta krize tak velká, ale nějaká tu je. Již od primy jsem slychávala nařikání (hlavně starších spolužáků) nad, tím jaký bývával PORG za úplné mladosti skvělý. Že teď to jde od desíti k pěti a zkrátka už to není co bývalo. Já to nemůžu moc posuzovat, ale to, co jsem slyšela, nevypadalo špatně. No budiž, PORG je jiný, ale přece jen je pořád lepší než větší řádka škol.

Proč ale čím dál častěji potkávám lidi, kteří chtějí pryč? Já například jsem tady spokojená, možná nejsem tak náročná, možná je to tím že jsem ten nově zrozený PORG nezažila, možná jsem ještě pořád hrdá na to, že jsem se sem dostala a nebo možná jsem slepá a nevidím to, že (nedej Bůh) PORG je takovej malej Titanic. A já se stále dívám lidem, kteří jdou pryč. Pokaždé jim odporuji všelijakými žebříčky škol z novin, kde většinou, ne-li vždy, figurujeme na velmi dobrém místě a jinými kladnými fakty, např. ještě stále velkou volností, dobrými profesory, dobrými celoškolními vztahy atd. Ale nepomáhá to a mně vždy napadne, proč si jsou tak jistí lepší úrovní jiný školy. Třeba jsou přijati na nový Titanic; konečně je to jejich věc.

A proč o tom píše právě teď? Protože jsem se až dnes dozvěděla že už i od nás – z tercie někdo odchází. A dalších pár lidí o tom uvažuje. Říkám si, jestli náhodou nezbydu sama z té dnešní tercie (jestli to takhle půjde dál). Já vím že v ostatních třídách je to normální, ale u nás to bude premiéra a jako jeden z diváků jsem zvědavá. Celý ty tři roky jsem si říkala, jak jsme dobrá parta a jak hezky držíme pohromadě. Asi jsem měla tento pocit jako jediná, a proto to bylo pro mě něco jako rána pod pás.

Na druhou stranu nesmím být sobecká a tak jim přeji dobré rozhodnutí a nalodění se na loď třeba jako Queen Mary. A my, pozůstalí můžeme brát jako útěchu to, že možná na místo nich budou přijati studenti nám sympatičtí a nejmíň tak dobrý jako oni. Fajn, otázka je, jestli chceme, aby nám to stačilo.

Hanka Třeštíková

P.S. Toto je můj pohled na věc. Možná je text trochu nesrozumitelný a nejasný (způsobeno tím velkým návalem myšlenek). Každý si to může přebrat jak chce.

SKOŘÁPKA

Kdy si mi řekl oblíbený spolužák, že od té doby, co ze školy odešel první profesor, jde její kvalita dolů, a od té doby to také v barevných školních kuloárech bylo slyšet čím dál častěji. Na otázku, zda je to pravda či nikoli, jsem si nedokázal jednoznačně odpovědět. Začal jsem se zabývat hledáním oné neznámé kvality a nezbylo mi, než ji hledat v populárním přirovnání naší školy k oněm průměrným šedým tisícům středních škol, které nás vůkol obklopují. Není pochyb, že nás bezesporu mnohé předčí co do objemu probírané látky, faktografických znalostí, pilnosti studentů a i obtížnosti studia. Tam tedy patrně kvalita naší školy neleží. Co ji tedy vyneslo v žebříčku úspěšnosti přijímacích zkoušek na vysokou školu na páté místo v republice a na první v Praze (MF Dnes, 30.4.1996)? Tyto výsledky ukazují, že námi často zbožňovaná jedinečnost naší školy leží, jak známo, někde jinde, než v tlustých učebnicích a hustě popsaných sešitech. Výjimečnost naší školy je podle mého soudu ve vztahu studentů a profesorů, v jejich vzájemné komunikaci a radosti z vědění a poznání.

Škola se začala formovat za velmi uvolněných, nesvazujících podmínek, a jak říká její duchovní otec, bylo to dobrodružství. Škola vyrostla sama na sobě. Její chod se přizpůsoboval skutečným požadavkům a její „organický systém“ dovořoval rychlou a nenásilnou změnu. Její živé a stále se měnící prostředí stimulovalo zájem o ni, sbližovalo mezi sebou jak studenty a profesory, tak i studenty různých ročníků. Tyto užší vztahy se zobrazily i v charakteru výuky, kde se spíše živě diskutovalo, než probíraly návaly faktografických informací. Osobní přístup, formulování vlastních názorů, radost z vědění a přátelská atmosféra mezi studentstvem a profesorstvem bylo, jak se domnívám, to, co vyneslo naši školu mezi elitu v Čechách, a také to, na co mnozí starší studenti po několikáté sklence vína nostalgicky vzpomínají.

Vývoj je však nezadržitelný. Vytvořila se první jasná pravidla, která se zákonitě vytvořit musela, studenti za-

čali poprvé „narážet“ a dřívější takřka bezmezná tolerance začala dostávat ostřejší obrysy. Z jemné organické slupky, která naši školu v počátcích obepínala, se zákonitě musela stát skořápka. Pozice profesorů vůči studentům se začala měnit. Z rovných partnerů se začali stávat starší kamarádi s mnohem širšími pravomocemi. Mnozí studenti byli vývojem rozčarováni, počáteční euforické nadšení opadlo a přišli první odchody studentů a profesorů. Bylo to opět něco, čím jednou škola zákonitě projít musela. Roku 1993 se jí podařilo překonat i zatím nejhorší krizi a vývoj pokračoval dál. Pak ze školy odešli profesori, kteří ji zakládali, a v průběhu dvou let přišel prakticky úplně nový pedagogický sbor.

Dobrá atmosféra školy tedy musela být do nových podmínek přenesena uvolněným a otevřeným studentstvem. Mnozí nově příchozí profesori zprvu nevěděli, jak se k „živé“ školní atmosféře zachovat, a tak zaujali uzavřenější, odmítavější a přísnější postoj. Nové klima se tedy také muselo zákonitě projevit i na druhé straně vah, což nakonec způsobilo ochabnutí vzájemných vztahů a tedy i postupné ztrácení oné zbožňované výlučnosti naší školy.

Mezera po časté komunikaci a projevované důvěře, která vznikla mezi studentstvem a profesorstvem, musely vyplnit příslušné striktnější pravidla a zákazy, a tento cyklus se dál opakoval až do dnešních dnů. Jak se však budou naše vztahy vyvíjet dále, co bude s naší výjimečností? Bude škola pokračovat v nastoupeném trendu?

Když jsem si položil tuto řečnickou otázku, nezbyvalo mi, než odpovědět onou podbízivou odpovědí - ano, ale jelikož jsem spíše realista, raději jsem milosrdně mlčel. Domnívám se, že vzájemnou důvěru a dobrou atmosféru nelze udržet stále tvrdnoucí neprůchodnou skořápkou, která „hlídá“ důvěru svojí permanentní přítomností, ta opravdovou důvěru spíše oslabuje. Mezi lidské vztahy se tak stávají smluvní záležitosti a postrádají upřímnosti a vřelosti. Jak známo, přísné tresty nesníží množství ani závažnost prohřešků a navíc navozují pocit všudypřítomné nepřážené ruky. Snad se jednou povede tvrdou skořápkou „prořezat“ a vytvořit z ní pevný, ale pružný celek.

Doufám, že si jednou budu moci již jako prohnílý a plesnivý kmet vyměnit podobné názory na má studentská léta na PORGu s čerstvým primánkem, který oblaží a provětrá mojí seschlou mysl kdysi tvořenou onou zázračnou liberální výchovou.

Jan Kalous

Den otevřených dveří

Dne 20. března proběhl na PORG Den otevřených dveří. Proběhl zcela bez zájmu studentů z vyšších tříd než je tercie a zájem rodičů byl rovněž ochablý než bylo v dřívějších letech zvykem. Ze strany profesorů bylo vše dobře zorganizováno, avšak výsledek nebyl určitě uspokojivý; vždyť videa, na kterém byl promítán mimo jiné závěrečný večer „projektové ŠVP“, si nikdo téměř nevšiml, návštěvníci místo toho bloumali po chodbách a informační schůzka nestála skoro za nic. Rodiče potenciálních studentů se na nic (kromě dvou otázek na rozvrh) neptali (možná to bylo tím, že pan ředitel na začátku vlastně na všechny, i nepoložené otázky odpověděl). Jenom ke konci této „debaty“ se něco dělo, a to poté, co pan ředitel upozornil na fakt, že absolvuje-li zájemce o studium zdárně přijímací zkoušky a pak do studia nenastoupí, bude platit „storno“ (pokutu? odstupné?), a to v podobě až čtyřmístné sumy. Po této informaci nastalo „zděšení v sále“ a rodiče, nepokládající jakékoliv další otázky (a odpor), rychle odešli (lehce pobledli).

Jako každý rok, byl jsem na této akci i letos. Nikdo se mě na nic neptal, nikoho nic nezajímalo, nikomu jsem nebyl užitečný. Příští rok tam už nepůjdu.

Přemysl Matějček

PORG – kudy, kudy, kudy cestička...

Na svém posledním letošním zasedání projednalo Předsednictvo SPORG kromě jiného i materiál nazvaný „Základní směry rozvoje PORG 1996“. Jeho cílem je stanovit některé cíle a priority, kterých chce škola v několika budoucích letech dosáhnout. Materiál byl předsednictvem projednán bez připomínek.

Celý text čítá pět stran, tedy víc, než mohou stránky příspěvky hojně zahrnovaného Porgazeenu poskytnout. Proto uvádí následující výtah jen ta nejzákladnější fakta z celého materiálu. Kompletní text je pochopitelně veřejný a je do něj možné nahlédnout ve škole.

Hlavní myšlenky ze základních směrů rozvoje PORG:

* zachován zůstane systém učitelských míst stážista-čekatel-kmenový učitel, jmenování kmenovým učitelem bude však více než na dobu strávenou na PORGu vázáno na kvalitu práce učitele;

* podíl kmenových učitelů by měl během dvou až tří let dosáhnout přibližně dvou třetin pedagogického sboru;

* během dvou let dojde k mírnému zvýšení úvazků učitelů;

* finanční ohodnocení učitelů bude respektovat především náročnost a kvalitu jejich práce;

* ke zefektivnění by mělo dojít v oblasti řízení školy;

* škola hodlá výhledově realizovat několik větších investičních akcí (adaptace půdních prostor, učebna přírodních věd, rozšíření kotelny, elektronické zabezpečovací zařízení) - o jejich uskutečnění bude škola nadále jednat se servisním střediskem Prahy 8 (úprava nájemní smlouvy);

* během následujícího školního roku bude dokončena úprava výtvarného vzhledu prostor školy podle připraveného (veřejně přístupného) grafického návrhu;

* podle závěrů odborné akustické studie tříd budou během příštího roku

provedena opatření ke zlepšení akustiky ve třídách;

* škola bude cíleněji přistupovat k vybavování jednotlivých předmětů pomůckami;

* od září bude zahájena realizace koncepce výuky informatiky a výpočetní techniky;

* během následujícího školního roku bude dokončena práce na koncepcích jednotlivých vyučovacích předmětů;

* stabilizací mimoškolních akcí by mělo dojít k lepšímu využití školního roku;

* škola bude nadále využívat výsledků své práce ke zviditelnění se pomocí médií a dnů otevřených dveří;

* nadále bude respektována zásada vyrovnaného rozpočtu;

* prioritní pozornost bude škola věnovat zajišťování finančních zdrojů z oblasti grantů a sponzoringu;

* snahou školy bude udržet školné na přijatelné úrovni odpovídající potřebám a kvalitám školy.

Petr Suchomel

MiniInterview

Dne 15.května zavítali do rodin několika ochotných kvintánů a sextánů Němci. Jednalo se o třídu, která s námi v únoru pobývala v Sonnenbergu (viz. PORGZEEN č.9). Bohužel se zdrželi jen asi čtyři dny, takže jsme se snažili, aby měli z Prahy co nejlepší dojmy. Také naše škola nám pomohla. Ve čtvrtek nás uvolnila z odpoledního vyučování, tedy jednoho kvintána z hodiny rétoriky. Děkujeme. Kromě prohlídky Prahy jsme v sobotu absolvovali ještě výlet do Terezína.

Téměř všichni naši hosté byli poprvé v životě východněji než v bývalé NDR (nepočítám Řecko, které je, jak víme, členem EU, přestože leží geograficky východněji než ležící „postkomunistická“ země). Ve vzácných okamžicích klidu jsem stačil vyzpovídat našeho spolubydlicího:

Info: Richard Maydorn, 17 let, navštěvuje gymnázium v Göttingenu

Hobbies? Modelářství, hudba (narozdíl od většiny národa německého nemiluje techno)

Máš nějaké sourozence? Nein.

Jaký byl tvůj první dojem z České Republiky?

Špatné počasí, nic jsem z vlaku neviděl.

Těd' vážně, prosím.

Jó, bylo to lepší, než jsem si představoval (v Německu se povídá leccos nejen o Rusku - pozn. autora)

A tvůj první dojem z naší školy?

Smrad v učebně němčiny. Aha, ty chceš něco vážného. Že je malá.

Máte ve vaší škole něco jako studentský časopis?

Nein.

Co považuješ za největší bombu v Praze?

Laser Game (v Německu je tato hra kvůli brutalitě zakázána - pozn. autora).

Co tě naopak nejvíc znechutilo?

Nevyzpytatelné počasí.

Kolik jsi v Praze nechal peněz?

Moc jsem toho nenakoupil. Asi 800 - 900 Kč.

Kdybys mohl, přimluvil by ses za vstup ČR do Evropské unie?

Určitě. Podle mě to tady máte ekonomicky lepší než ve Španělsku.

Koho typuješ jako vítěze našich voleb?

Folte prehafo rukö.

Moc ti děkuji za rozhovor.

Pozn.: Původní interview v němčině vypadalo asi opačně než to, co jste si právě přečetli: já jsem ze sebe tahal primitivní fráze a Richard mi musel u některých otázek kolikrát vysvětlovat, co tím chtěl v podstatě říct. Můj český překlad jeho odpovědí je tudíž spíš jen výčtem jeho hlavních myšlenek.

Michal Doležal

Maturity

Na konci května se potřetí v historii školy konaly maturitní zkoušky. Studenti oktávy se ke zkoušce z dospělosti připravovali celkem ve dvanácti předmětech, dva ze studentů se odvážně rozhodli maturovat dobrovolně i z pátého předmětu. Jak všichni uspěli?

Celková průměrná známka 2,23 (82 známkových výkonů) má jen orientační hodnotu, přesto už ona naznačuje, že s výkony nemohli být učitelé ani většina studentů spokojeni. Jen dva studenti odešli s čistým štítem (průměr 1,0), pouze dva další prospěli u zkoušky s vyznamenáním. Naproti tomu dva studenti neprospěli (z toho jeden ze dvou předmětů) a budou muset maturitní zkoušku opakovat. Dalo se něco takového předvídat?

Zní to možná trochu surově, ale dalo. Maturitní zkouška byla sice přísná, byla však také spravedlivá. Výsledky, kterých studenti dosáhli, odrážely jejich přípravu na ni. Ti, kdo byli během studia (nebo aspoň během oktávy) pilní, jsou asi mnohem spokojenější než ti, kteří dokázali až do poslední chvíle odolávat radám a doporučením svých učitelů a mysleli si o tom všem svoje.

Zříme tě v jasné vizi, škodolibý Dáble, opět mnout si ruce radostí a vít: Copak tam na Olympu? Copak zas, že nám Dův Posel se zprávou o Hnilobě zabloudil do Paláce Naděje? Co děláš Bohové? Spí, rvou se či opíjí, že nevidí, jak jejich drahé Dílo v Chaos k radosti mé upadá? Neraduj se však dlouho, Hade Háde, tvůj drzý smích brzy kamenné tvrdosti nabyde, stejně jak tvůj cit! Naše Dílo - Kosmos - Země, do které se ani Poslové Utrpení nestrachují vstoupit, byla vyzdvížena z nejčistší myšlenky Logu! Stejně tak Nyní: Což nevíš, že právě Smrt je to, čím Život začíná...? Není to snad tedy tak, že když Matce zemře v Válce slabý a zbabělý Syn, oplakává ho je krátce a hledí si napřesrok chovat nové Děcko - budoucího Héroa, Spasitele jejího Rodu? Podobá se! A nemůže proto říci v tomto smyslu, že nedobré zaniká a zánik ten je že vznikem nadějněho? V pravdě jest, že může! Potom se táží: Co je špatného na věci té Zprávy o prohrané Válce a hnijících Tělech, které ty se vysmíváš, že dlí v Paláci Štěstí? Při Diwoy, ničeho! Jak vidím, ještě nejsi zdaleka pro Učení ztracen. Stačí jen dobře poslouchat Mistry a Filosofy. A bude-li ti má rada dobrá, pak si buď jist, Synu: svou Bitvu vždy vyhraješ, třeba Válku samou jiní pokazí.

Apollon

potřetí

Předsedkyně maturitní komise, p. prof. Hájková z gymnázia Nad Štolou, ve svém závěrečném hodnocení maturit nepopřela své překvapení nad přísností zkoušejících, zároveň ale také uznala, že míra sebevdomí některých maturantů nekorelovala se znalostmi, které předvedli. Studenti nižších ročníků, kteří mnohé své starší kolegy při zkoušce sledovali, neakceptovatelnost některých jejich výkonů sami potvrdili.

Co z toho plyne pro budoucnost? PORG vždy zdůrazňoval odpovědnost studentů samých za jejich výsledky a i v případě letošní oktávy má, podle mého mínění, čistě svědomí pokud jde o podmínky, které oktávání ke studiu a nakonec k přípravě na maturitu měli. Je proto nyní na septimánech, aby si výsledky maturit přebírali a vyvodili z nich pro sebe užitečné závěry. Nám učitelům nezbyvá než možná ještě častěji a názorněji studentům ukazovat, kam určité styly práce (nebo spíš nepráce) vedou. Odpovědnost vůči sobě samému je neoddělitelnou částí dospělosti - kde jinde než u zkoušky z dospělosti by ji tedy studenti měli prokázat. V opačném případě nemůžu neřict svoje obligátní „kdo chce kam, nebraňme mu v tom“.

Petr Suchomel

Jak

Ústav pro informace ve vzdělání provedl v průběhu tohoto školního roku sběr údajů z většiny středních škol v České republice a získané informace v ucelené podobě poprvé poskytl široké (nejen rodičovské) veřejnosti. Ta si pak na základě vlastních kritérií mohla udělat úsudek o kvalitě té či oné školy. Výsledky průzkumu označeného SET 95 byly publikovány na konci dubna v denním tisku. Jak si v tomto srovnání škol vedl PORG?

Z mnoha kritérií, která průzkum sledoval, se mi jako velmi významná jeví především úspěšnost absolventů a uchazečů v přijímacím řízení na vysoké školy a náročnost maturitní zkoušky - vypovídají totiž o výsledcích práce školy. Ve všech

projekt

třech těchto kritériích byl PORG jasně nejlepší z pražských škol. U úspěšnosti absolventů stojíme na pátém místě, druhé nejlepší pražské gymnázium je patnácté a druhé nejlepší osmileté gymnázium dokonce jednadvacáté. Při hodnocení uchazečů (tedy jen těch, kteří se opravdu

nás

někam hlásili) nám patří dokonce třetí místo celkem a druhé osmileté gymnázium nás sleduje až ze třiatřicáté pozice. I celkové páté místo v hodnocení náročnosti maturitní zkoušky je o dvacet stupínek nad druhým nejlepším osmiletým pražským gymnáziem.

Zajímavá jsou jistě i ostatní kritéria, jejichž smysl nebo ohodnocení jsou ovšem někdy nejasné. Je sedmdesáté místo v prospěchu přijímaných studentů úspěchem nebo ne? Co znamená záporný počet bo-

hodnotí

dů u protidrogové prevence? Asi je na každém zvlášť, aby si na další údaje udělal názor.

Při hodnocení úspěchů je ovšem třeba mít na mysli skutečnost, že některé školy (pravděpodobně i pražské) se průzkumu odmítly zúčastnit nebo některé údaje publikovat. Možná bychom někde nebyli třetí ale čtvrtí, ale těžko by to mohlo zásadně ovlivnit celkově dobrý dojem, který výsledky PORGu (aspoň u mě) vzbuzují.

Pokud jste výsledky projektu SET 95 nezachytili nebo byste se k nim chtěli vrátit a nemáte je již k dispozici, můžete si o ně říci ve škole. Nejlepší informace jsou totiž ty přímo od zdroje.

Petr Suchomel

SET 95?

DRUG WAR

Varování: níže uvedená povídka opravdu není určena osobám měkkým, psychicky labilním, fyzicky nedolným, netolerantním, osobám pacifistických či jinak idealistických názorů. Už vůbec není tato povídka doporučena k výchovným účelům či pro předčítání předškolním (předporgním) dětem. Autor je studentem gymnázia Jaroslava Seiferta a netrpí žádnou sadistickou úchylnou, jak by se na první pohled mohlo nezkušenému pozorovateli zdát. Více o povídce a o násilí na protější straně. (Pozn. red. K. K.)

Vyšel jsem ven před dům. Kromě těla mrtvého faráře a Bédi tam leželo také osm roztrhaných kůní, které právě oklovovala modrá sfinga.

Zeptal jsem se jí: „Dáš mi také kousnout?“

„Ano, ale musíš uhodnout tři hádanky. Pokud je neuhodneš, tak si kousnu já!“ odvětila sfinga.

„Budiž, ptej se“

„Dobrá, hádanka číslo jedna zní: Na stromě sedí deset lost-soulů*, přijde myslivec a jednoho zastřelí. Kolik zbyde myslivců?“

„Od deseti odečteme jednu a zbyde nám devět,“ uvažoval jsem.

„Myslivce tedy musíme rozdělit na devět částí.“

„Hmmm, počítá ti to dobře, ale druhou hádanku určitě neuhodneš...“

„Mluv.“

„Bota má dvě strany, na každé straně je pět lebek, každá lebka má dvě křídla. Kolik křídel bude mít na botách deset lidí, pokud uvážíme, že na každé třetí botě bude leb-

ka s čtyřmi křídly a dva z těch lidí jsou jednoohý mrzáci?“

„Přesně tolik, kolik má sedm lidí s pěti nohama prstů, správně?..“

„Nevím, musela bych to spočítat. Necháme to nerozhodně..“

„Pokračuj!..“

„OK, jedeme dolů. Třetí otázka zní: byl stvořen, aby dával sílu, zničen nedbalostí lidí a teď plodí sedmihlavé děti..“

„Byl hodně drahý?..“

„Vzhledem ke svojí kvalitě, ne!..“

„Pak to může být jedině Černobyl!.. zvolal jsem vítězně.“

„Damned!.., pronesla sfinga.“

„Správně, uhodl jsi i třetí otázku. Za to tě pozvu do říše sladkých radostí..“

„To si piš, brouku..“ řekl já na to a ukousnul jí hlavu.

Chutnala sice trpce a voněla po hořkých mandlích, ale nutno podotknout, že už jsem si dlouho tak ne-

pochutnal od doby, co jsem měl v ledničce zbytky té babičky, co jsem jí přejel tím popelářským vozem, můj hlad však utišíť nemohla. Porozhlédl jsem se kolem. Kromě několika poloprázdných popelnic jsem zahlédl starého psa, žeroucího papír od hořčice. Začaly se mi sbíhat sliny.

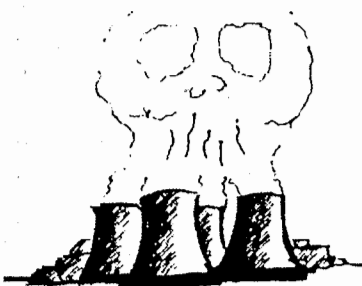
„Pojď pejsánku, dám ti dobrou hlavu sfingy..“ lákal jsem ho.

Bláhový pes mi uvěřil a přišel na dosah mých rukou.

Na vaření či snad zabíjení nebyl čas. Pes srdceryvně vyl, až se mi div do očí nevrhly slzy. Zakousl jsem psa opilecem, který ležel vedle kanálu, kol kterého jsem procházel. Lehl jsem si na zem a usnul.

Jan Dřevíkovský

* Lost-soul je nebezpečná nestvůra z počítačová hry DOOM, která vypadá jako létající lebka (pozn. red.)

Násilí jako vyjadřovací prostředek

Když se podíváte na povídku na protější straně, může vás napadnout, že autor je bestiální

maniak, jehož nejoblíbenější zábavou je mučení kojenců. To je ale velmi povrchní pohled, který celou věc příliš zjednodušuje. Bystřejší a zasvěcenější jistě pochopili i některé skryté souvislosti a narážky, které povídku podle mého názoru vyzdvihují z hlubin braku.

Překvapující se ale určitě zdá míra použitého násilí a brutality. Násilí zde je použito zdánlivě samoučelně, ale právě to může být alarmující. Z toho, co člověk vidí úplně běžně v televizi, ve filmech a počítačových hrách, vyplývá, že násilí je poměrně běžně užívanou kulisou. Lidská fascinace násilím však není spjata pouze s tímto stoletím, není jen šířící se civilizační chorobou před kterou není úniku.

Dobře si pamatuji, jak jsem se jako malý chlapec bál naturalistických soch Krista na kříži, jeho otevřený bok, zarytá trnová koruna a skelný trpící pohled působily opravdu strašidelně. Ještě drastičtější pohled byl na svatého Šebestiána probodaného mnoha šípy nevěřících. Chápu, že nelze dost dobře srovnávat utrpení Krista rozstříknutými mozky v některých počítačových hrách, ale základní princip člověka přitahovaného násilím nebo morbidnostmi může být ten samý.

Jeden z teoretiků filmového hororu řekl, že zánik lidské bytosti na plátně je pro diváky tím nejdramatičtější momentem a že dobrý horor se pozná podle toho, kolik estetické působivosti do tohoto zá-

niku dokáže dostat. Z tohoto hlediska jsou některé filmové smrti opravdu vydařené. Faktem je, že na horory (a podobné filmy s mnoha mrtvými) se dívá příliš mnoho lidí na to, aby se dali mávnutím ruky odsoudit jako deviantní. Zřejmě budou horory pro diváky nějak podvědomě přitažlivé; logické odůvodnění se těžko hledá.

Vysvětlením by mohlo být třeba to, že většina lidí jsou ve své podstatě násilní a agresivní tvorové, pro které je násilí a agrese fascinující. Nezní to sice pro nás příliš slibně, a už vůbec ne jako kompliment, ale dějiny nás usvědčují, vzpomeňme morbidní záliby chodit se dívat na popravy.

Nárůst oblíbenosti násilí v televizi, ve filmech a hrách v posledních dvaceti letech by mohl být způsoben naším relativně klidným způsobem života, kdy s reálným násilím přijdeme do styku jen minimálně (chodíme do řeznictví, bijeme mladší sourozence). Proti dobám minulým, kdy byl člověk pořád v nebezpečí života a viděl kolem sebe spoustu násilných smrtí, je to celkem rozdíl. Je možné, že jsme si na násilí už tak zvykli, že jeho nedostatek v reálu kompenzujeme násilím vymyšleným. Pravda, jsou i tací, kteří se i v dnešní době snaží dodržovat tradiční ideály každodenního násilí, ale těch našťastí není mnoho.

Pro mnohé jedince je možná opravdu lepší ventilovat své přirozené agresivní sklony imaginárním rozřezáváním Vetřelců motorovou pilou než reálným mláče-

ním Vietnamců baseballovou paličkou. Nesmíme pohrdlivě ohrnovat nos nad těmi z nás, kteří by v dobách minulých statečně bránili naši obec, dnes je společnost (bohudík) nepotřebuje.

Otázkou zůstává, zdali je násilí ospravedlnitelné jako prostředek uměleckého vyjádření. Podle mne je násilí (zejména imaginární, i když Bosna, Somálsko apod.) natolik součástí okolního světa, že pokud je užito za nějakým dalším účelem a ne prvoplánově, nemůže být žádných námitek (např. Blade Runner, 12 opic, Zběsilost v srdci). Bohužel zvláště v poslední době se stále více uplatňuje zásada „násilí pro násilí“, která paradoxně většinou přináší tvůrcům dost peněz.

Abych se vrátil zpět k uvedené povídce. Myslím, že se zde „násilí pro násilí“ neuplatňuje, i když některé pasáže mohou důchodce, ochránce zvířecích práv a některé další sociální skupiny rozrušit až rozčillit. Když se však rozhlédnu kolem sebe, připadají mi použité výrazy adekvátní. Asi jsem násilná a agresivní bytost...

Kryštof Kozák

OSNOVNÁ POEZIE

Známe poezii abstraktní, makarónskou, absolutní, experimentální, čistou, zaumnou, konkrétní, strojovou, precízní, permutační, kinetickou, seriální, kybernetickou, evidentní, seriální, fónickou, bezpředmětnou, alamodovou a mnoho a mnoho jiných. Poezii osnovnou bychom hledali v literárních slovnících marně. Určitě se tam však brzy dostane, protože se jejími autory stávají denně stovky žáků a studentů, mořících se nad „nezbytnou součástí slohových prací“ - OSNOVOU. Tento typ poezie tak je dnes asi vůbec nejrozšířenější. K jejímu „zviditelnění“ se snažíme přispět i v Porgazeenu uveřejněním dvaceti básní z maturitních prací našich milých, protože byvších oktávánů.

M.V.

kuchařka ilustrativní příklad
o kuchařce a kuchaři dobrém
o kuchaři špatném a jeho vlivu
o kuchaři zlém a nebezpečném
jak se vyvarovat špatného vlivu
zdraví a štěstí v dobrém jídle a zdravých knihách.
trest smrti

šejkovo město + popsání
strážci přivádějí úlovek
starý žid david + rozhovor s mohamedem
výsměch mohameda + davidova smrt
poprava davida
křižáci přicházejí
dobytí města + zajmutí mohameda
rozhovor eduarda s mohamedem
vražda eduarda + zabití mohameda

campa - obyčejný pokrm
ulrich - mladý a nadšený voják
vyvraždění vlků
ne všichni vlci zemřeli
posel přináší zprávu
georg se rozlítl
přípravy pro zítřejší boj
únavná cesta
mniši jsou důvěřiví
vojáci vraždí a ničí klášter
mniši se brání
místo u vrat, kde jsou někteří záchráněni vojáci
místo domluvených posil přicházejí vlci

co když jsou knihy bludné?
zbloudit
obloudit
oblbnout
bludné knihy a rozum
potřeba bludu

uvítání
zelinářství
vůle otce
hostina
hádky
zpravodajství
na místě zastřelen

způsob popravování
proč člověk zabíjí
trest smrti - ano
trest smrti je drahý
vrah - nemocný člověk
justiční omyl
jak vypadá vězení
věznice v norskou
vlastní názor
probuzení v šeru
incident s revizorem
útěk
úleva

minirodukmen pravdiců
co je pravda
kde se pravda vzala
život v pravdoměři
narození pravdomila
život pravdomila
pravdomilova smrt a omyl
křesťanské nebe
putování oním světem
zmatek v pravdomilově hlavě
pravdomilovo potrestání

doktor sovák
sovákův problém
odhodlání problém vyřešit
dva pacienti se stejnou nemocí
sovákova pravda a milosrdná lež
uzdravení a neuzdravení pacientů
sovákovo poznání

šťastný františek
hosпода
františkova útěcha
františkovy krávy
františkův život
františkova smrt
františkovo vtělení
život krávy
sněžení knihy
nalezení krávy
šťastná smrt

POEZIE

Reflexivní

Zabývali jsme se se studenty sekundy reflexivní poezií (za přítomnosti paní inspektorky) a v průběhu hodiny zazněl takový úkol: *Napište krátký text o ... , ve kterém se ale slovo ... nebude vyskytovat. Může být ve verších, ale nemusí, pokuste se vystihnout váš zážitek. Mili čtenáři, poznáte, o čem studentů psali?*
sekunda + P.S.

Martin Frohlich

*Klid, šum, žádné zvuky, nejasno
Vnímáme svět jinak
Přemýšlíme o věcech,
které jinak nevnímáme
Vše a nic
Okolo je plno zvuků,
ale já jsem
Co jsem bez myšlenek*

Magda Fialová

*Vědomí, že se nic neděje Něco tu chybí
nebo možná děje ta změna není nepřijemná
nikdo to neví Možná bych měla něco říci
není důvod plát se ale to ne
kouzlo by zmizelo porušila bych zákon
možná plát se očima chvíli setrvej
Nic nevědět zkus se ovládnout
na nic nemyslet vždyť můžeš mluvit
Odpočívaj jinak než slovy
Tak mlč a nic neříkej
Zatím ne*

Jan Balcar

*Síly ustanou Problémy odejdou
a přijde jiná divná věc. zbyde jen radost,
Je klid, ale také stesk
Můžeme přemýšlet a ten zvláštní pocit,
nebo jednoduše vypustit vše z hlavy že tu nic není,
a spát, jen my sami, jen my.*

I am a rock

Words and Music by Paul Simon

1. A winter's day
In a deep and dark December
I am alone
Gazing from my window to the streets below
On a freshly fallen silent shroud of snow
I am a rock, I am an island

2. I've built walls
A fortress deep and mighty
That none may penetrate
I have no need of friendship
Friendship causes pain
It's laughter and it's loving I disdain
I am a rock, I am an island

3. Don't talk of love
Well, I've heard the word before
It's sleeping in my memory
I won't disturb the slumber
Of feelings that have died
If I never loved I never would have cried
I am a rock, I am an island

4. I have my books
And my poetry to protect me
I am shielded in my armor
Hiding in my room
Safe within my womb
I touch no one and no one touches me
I am a rock, I am an island
And a rock feel no pain
And an island never cries

Cyril Hirsch

*Sněžné město
v tmavém, poklidném prosinci
Jsem osamělý
Zamyšlený pohled z okna v tom hostinci
na krásu chladného prašanu
Jsem skála, jsem útes svého ostrovu*

Ondřej Vodsoň

*Stavím hradby
Hradby pevné a silné
Nic nesmí přijít, nic nesmí projít
Nemám přátele, nepotřebuji přátelství
Přátelství je bolest, bolest, co se nehodí
Smích lásky je to, čím pohrdám
Neboť jsem skála, jsem ostrov*

Autor neznámý

*Postavil jsem zdi
ponuré a mocné pevnosti
do níž nikdo nepronikne
Nepotřebuji přátelství
jen pálí a zraňuje a pomíjí
Jeho smích a láska jsou bezcenné
Jsem na ostrově skálou*

Martin Fröhlich

*Zavřel jsem brány okolního světa
nikdo sem nemůže
vládnout zde sám
nikoho nepotřebuji
Každý by chtěl vládnout tu se mnou
Já pohrdám všemi
i těmi, kteří se smějí*

Klára Honzáková

*Vystavěl jsem v sobě zdi
Pevnosti lidského strachu
kterými nikdo nepronikne
Já se bráním přátelství
přátelství plodí bolest
Je směšná láska k pohrdání
a já jsem skála v širém moři*

Martin Pehal

*Zažloutlé listy tajemství
Můj svět ústy cizích lidí
Můj život pod ochranou
těch děsně bílých zdí
Jsem zatracen láskou marnou
proto se teď schovávám
Mám srdce jak led
srdce jako kámen
Nemám nic, co bych mohl dát*

Petra Sedláková

*Azyl skýtají mi mé knihy plné poezie
Skrývám se,
skrývám se v pokoji,
chráním se přede všemi
Nechci být s nikým
a nikdo zase se mnou
Jsem skála, jsem ostrov
skála nezná bolest
a ostrov zase pláč*

Sem šutr

17 + 1 + 3 + 2 = 23

Cesta do

3.5.96, 11:00 - 4.5.96, 16:00. Praha - Rostock - Gemsby -Helsingor (být, či nebýt?) - Helsingborg - Stockholm

Cesta ze

11.5.96, 10:00 - 14.5.96, 11:00. Stockholm - západní Švédsko - Helsingborg - Helsingor (toť otázka) - Gemsby - Rostock - Praha

Švédska

23 lidí. 23 názorů. Některé uvedeny. 23 lidí. 17 projektů. ? Projektů? (11) Proč do Švédska? (1) Výměna? (2) Kdo? (3) S kým? (4) Čím? (5) Proč? (6) Ubytování? (7) Strava? (8) Počasí? (9) Lidé? (10)

Čtete:

1: ZA ÚČELEM VÝMĚNY A NAVÁZÁNÍ KONTAKTŮ

2: ANO, VÝMĚNA

3a: PORG: SEPTIMA + pi.prof. Suchomelová a Brabcová + p.prof. Ryšavý

3b: NEPORG: Adam Soukup (exPORG) + p. Kolínský+ p. Tomáš (řidičové)

4: S JAKOBSBERGS SKOLAN Z PERIFERIE STOCKHOLMU

5: AUTOBUSEM (KAROSOU)

6: ZA ÚČELEM VÝMĚNY, NAVÁZÁNÍ KONTAKTŮ, PRESENTACE PROJEKTŮ, PŘÍPADNĚ VÝMĚNY NÁZORŮ, ZÍSKÁVÁNÍ ZKUŠENOSTÍ, NASÁVÁNÍ DOJMŮ

7: DOBRÉ, V RODINÁCH, NA PŘEDMĚSTÍ STOCKHOLMU ZVANÉM JÄRFÄLLA

8: SNAD VĚTŠINOU DOBRÁ, VÝJIMEČNĚ SI PORÁD NĚKDO STĚŽOVAL

9: ČASTO PŘES DEN TEPLoty POKLESLY POD HRANICI 10 STUPŇŮ, V NOCI BYLA TMA JEN ČTYŘI HODINY, KONCEM TÝDNE SLUNEČNO, V NÁRAZECH VÁL ZÁPADNÍ VÍTR

10: USMĚVAVÍ HYPERBOREJCI A HYPERBOREJKY

11: výměna byla založena na spolupráci studentů obou škol při přípravovací práci (tzv. projektů) zpracovávajících různé oblasti života Švédska a České republiky (kultura, politika, historie, životní prostředí etc.), nicméně spolupráce se ve většině případů nekonala

rovněž se měly obě strany seznámit se situací navštívené země, seznámit se navzájem a položit tak základní kámen k budoucí spolupráci obou škol, což se snad podařilo (viz názory Účastníků zájezdu)

každopádně došlo k presentaci jednotlivých projektů a některé z nich můžete spatřit v SEPTIMĚ a utvořit si tak vlastní názor na jejich obsah a na kvalitu jejich obsahu

Bliž se snad se smyslem celé akce seznámíte, přečtete-li si alespoň některé z názorů Účastníků zájezdu, které by tady někde měly být. T.G.B.

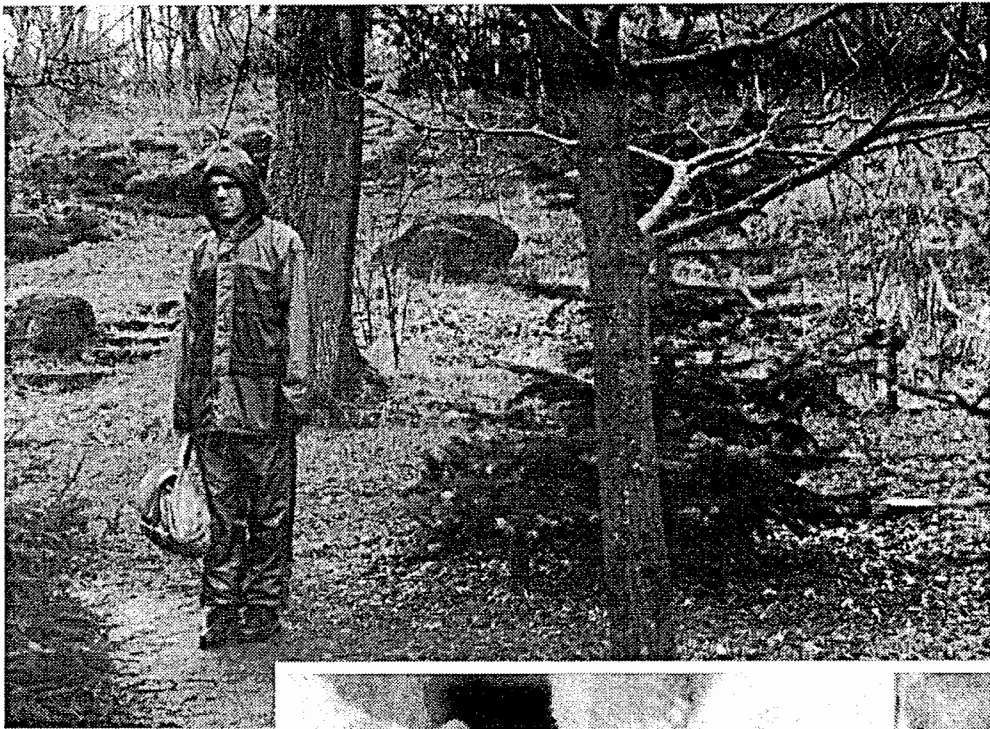
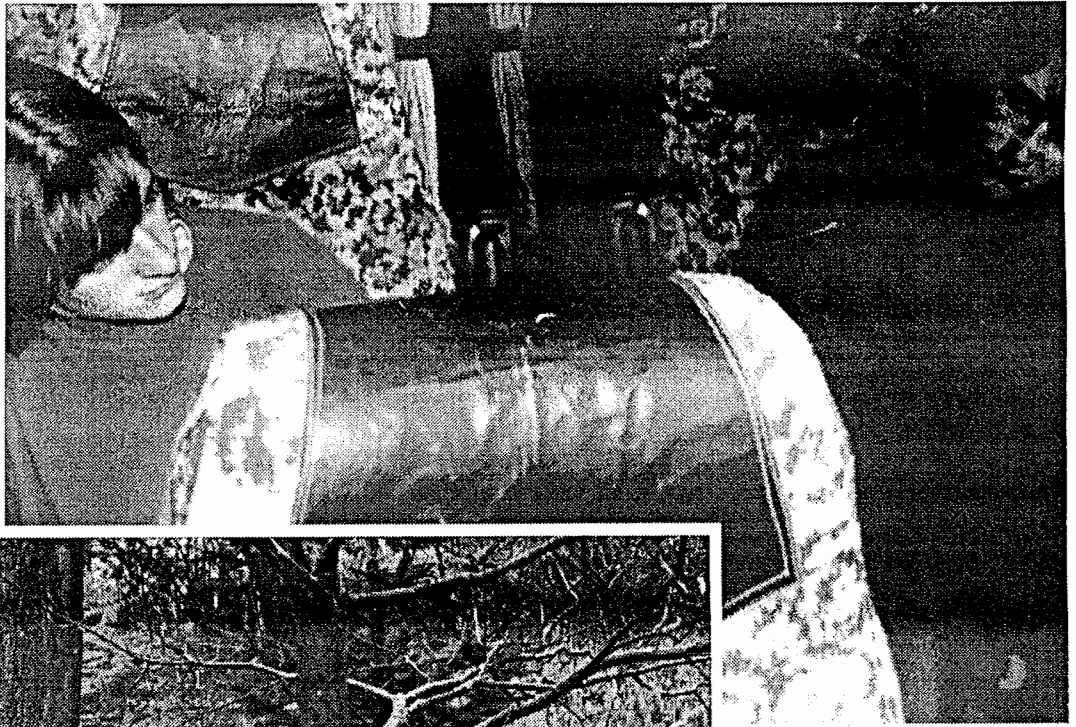
Většina Švédů trpí obsedantním strachem o své zuby. V rodině, kde jsem přebýval, nebyla jediná sušenka či bombón, nepila se jakákoliv limonáda, vůbec ne sladký čaj nebo snad alespoň sirup do vody. Trávit týden o vodě a mléce je přece jen nezvyk, navíc když se na vás dívají skrz prsty, protože si čistíte zuby jen ráno před snídaní a po každém jídle si jen dáte Orbúku. Na druhou stranu mezi zástupy švédských nezaměstnaných tvoří dentisté poměrně velkou skupinu, protože prostě nemají práci. Kvalita zubů, nejen skandinávských, je však podle vědeckých výzkumů spíše odrazem genetiky než paranoidního frenetického čištění. V tomto bodě bych opravdu souhlasil s Karlem Marxem a jeho: „Vše na světě je otázkou míry.“ K.K.

Jaká to krásná země. Lesy plné sobů a jezera s třpytivými rybkami. Dvě moře, dvě různé vyhlížející pobřeží. Civilizace i divočina. Lidé i pustota. Mnoho z toho, co u nás neznáme, je tu naprosto všední. A Švédí se o to i starají. Máme v čem je dohánět. Bohužel ne vše je ale hodné následování. My víme, že socialismus nefunguje ani když má lidskou tvář. Většina Švédů to ještě neví, přicházejí na to pomalu, ale je to tak doboře. Snaha švédského ministerského předsedy podporovat u nás socialismus se sobí tváří se nám teď může zdát úspěšná, ale je nebezpečná. Nechtějte čekat na svůj příullový lístek, abyste si mohli jít koupit láhev vína. P.K.

Oblučeni v podobě sobí samice převádějící svá mláďata přes cestu či vibraet způsobených berlínskou dálnicí by normálně rozdivočelo i ty nejkldnější z nás. Tři a půl tisíce kilometrů v autobuse by přivedly k šlenství leckoho. Výkřiky starostlivých pedagogických dozorů a cynické komentáře řidičů by za jistých okolností také hladinu adrenalinu spíše zvyšovaly. Bitva o několik posledních Deli zapřičiňující těžká zranění by také asi nezůstala nepovšimnuta. Smrduté lnující plechovky od paštík, luncheatů a vepřového, rozlitá Coca-cola, zkažené mléko, ztvrdlý chléb a zápach vycházející z těl i duší spolecestujících - i to by v přirozeném prostředí s leckým hmlou. My jsme však odolní a dokážeme si vytvořit apatické reakce na cokoliv, včetně obrazu svého.

P.K.

Nálady se střídaly s nenáladami, zajímavostí s nezajímavostmi, profesori s profesorkami. Švédí se Švédkami. Češi taky se Švédkami, rodiče se nám ptali s jinými rodiči, vlastní krásné české bicykly s olezlými bicykly švédskými, čísla autobusů s jinými čísly, angličtina se švédštinou a také páte přes deváté. Procházký volnou přírodou a stísněným velkoměstem, pusté uličky starého města, nabité obchodní centrum a průmyslová předměstí - i to by mohlo charakterizovat naše zážitky. A hlavně ta příroda. Slunné počasí provázelo náš zájezd téměř po celou dobu, leckdo chytíl i úžeh či úpal. Mnozí se jen opálili a nijak je to nepoznámalo. Jen panu profesorovi se sluníčko jaksi vyhýbalo. Jeho nezdolný optimismus ale porazil všechny nástrahy švédské tajgy a i on se vrátil živ a zdrav. P.K.

Milujete-li vzdálený idol své modelky, pověsíte si možná její fotografii na zeď. Dívčinka zblázněná do plavovlasého zpěváka s obnaženou hrudí a jizvičkou na bradě také možná ocení možnost dívat se na jeho obrázek před spaním i po probuzení. Někteří šilenci dokonce vylepují na zdi plakáty takových ohyzdností, jakou rocková kapela jistě může být, a to i v případě, že většina jejích členů patří k pohlaví, jenž tohoto maniaka normálně nepřítahuje. Vždy se jedná o jistý druh kultu či náboženství; dovedeno do důsledků, fotografie papeže Jana Pavla II. pod sklem psacího stolu věčného katolika není vzácností. I ve Švédsku mají svůj kult a je na něm pozoruhodné právě to, že ho vyznává většina Švédů. Švédsko je království a Švédí mají svého krále. A mají ho pořád, na všem, všude a vždy. Nemá svůdné nohy ani chlupatou hrud, neprobíjí ho proud elektrického syntezátoru ani nemá oranžové vlasy. Má svou malou vilku, královnou a princeznu. Nikdo ho nebere vážně, ale všichni ho milují. A je jim úplně jedno, jak je jeho fotografie komponována do okolí.

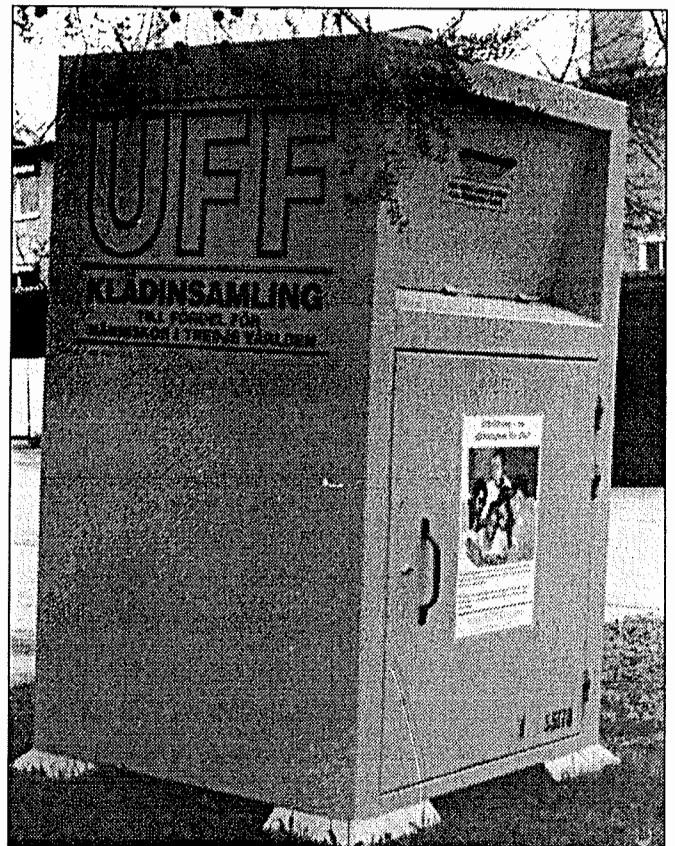
T H. T., P. K.

Jistě si vzpamínáte na divadelní roli, jež natrvalo zajistila Zoše funkci roztomilé servírky. Všichni, kdo si tehdy našli k divadlu kladný vztah, jistě ocení, že i sama Zoška si je toho vědoma a milé služby nám prokazuje i v praktickém životě. V autobuse to byla ona, kdo nám, špinavým a páchnoucím, hladovým a žíznivým troskám bez finančního zabezpečení ale s chutí utráčet, prodával tyčinky Deli (a to jak oříškové, tak čokoládové), plechovky Coly, Fanty, Spritu a krabičky malinových, višňových, grapových a jinak přírodněsyntetických bumbániček „Něco sladkého.“ Věta, která zazněla už tolikrát, a to i ve chvílích dost trpkých. Nyní ji všichni slyšeli rádi. Tyčinka podaná usmívající se babylónskou hospodskou správcí chutá téměř každému.

T. H. T., P. K.

UFF: Do týchle krabice hodíte děšiny nebo jiný hadry, který už nechcete nosit. Někdo to rozřídlí, prodá a peníze pošle do třetího světa. Tedy prý. Obsah minimálně jednoho kontejneru běhá teď po septimě. To určitě. A tak vypadáme jako ze třetího světa, i když nás to stálo veškeré kapesné. Nekupte to, když je to tak levné. Jak krásně jim to v tom Švédsku funguje. Nebylo by ale lepší, poslat do toho jánevímkolikátého světa spíš ty hadry, než ty peníze? Nikde jinde nevidíte tak krásnej second - hand. Sečteno a podtrženo, v obchodech s označením „UFF“ strávila většina z nás většinu času. Jest to zkrátka Stockholm i se svým propracovaným sociálním zabezpečením. Konečkoncú je pravda, že poslat někam k rovníku hromadu pletených svetrů je blbost, a tak tam radši možná pošlou švédské koruny od Čechů, kteří si ty svetry ještě rádi koupí. Uf.

T. H. T., P. K.

Stockholm je placka, a tak tam jezděj všichni na kole. Kola se tam taku kradou, i ty český. Každěj Švéd totiž ví, že musí mít kolo tak hlušný, aby se ho nikdo ani nedotkl, a když už mu ho ukradnou, vezme si zkrátka nějaké podobné a je v klidu. O tom, jak se z klidu nenechal vyvést jeden náš ex-spolužák, si nechte vyprávět od Adama. Měl už nápadně krásné kolo. I Švédí si toho všimli a přišlo jim to nespravedlivé. Postavte-li do řady ohyzdných zemědělských pleček harala za dvacet tisíc, nemůžete se divit, že ho někdo urychleně odstraní. Švédí jsou konzervativní a mají rádi uniformitu. Co se vymyká, musí pryč.

T. H. T., P. K.

INSPEKCE

Asi si vzpomenete na zvláštní dění v naší škole na přelomu března a dubna. Uklízelo se, kontrolovalo se, na profesorech byly vidět stopy nervozity. Důvod? Měla se dostavit školní inspekce, a to hned v počtu několika osob, v jejíž stopách (i daleko před ní) kráčela temnota a strach. Někteří ze starších studentů proti této potěmkinádě reptali, vzpomínající doby, kdy pan exmanažer Burger nevpustil státní inspektorku na půdu PORG. Těm bylo vysvětleno, že podobné zacházení by dnes nevrhalo na školu dobré světlo, mohly by být problémy, koncekců, jde přece i o dotace etc. Časy se mění.

Pak konečně přišli. Vlastně přišly, všechno to byly ženy, řekněme v pokročilém věku. Nevím, nakolik byli jejich přítomností traumatizováni profesori, ale u studentů (tedy mohl jsem to posoudit jen u studentů sexty) žádný zvláštní zájem inspekce nevzbudila, na hodinách s inspekcí jsme se chovali tak o trochu slušněji než normálně. Inspekce si celou hodinu něco psala, půjčila si něčí sešit, klasika. Po hodině mi to nedalo a s heslem „přece to jsou taky lidi“ jsem se pokusil o jakýsi kontakt. Poté, co se mi na zdvořilostní otázku dostalo velmi chladné odpovědi, jsem to vzdal a myslel si něco o šplhu na hřbet. A pak přišla hodina chemie.

Nevím, jak je tomu v ostatních třídách, ale v sextě máme k některým humanitním předmětům (myslím tím hlavně biologii a chemii) trochu méně vážný přístup. Neznamena to, že nás tyto obory nezajímají a chceme je zlehčovat, to zdaleka ne. Ale chceme se dozvědět i něco jiného, než kde je uložena *os nasale* a co je *methyleklohexadien*. Zkrátka ptáme se i na věci, které přímo nesouvisejí s výkladem („Mohli by lidé žít, kdyby pouze pili olej? Proč ne, když má snad všechny potřebné látky? Jaký má vliv oktanové číslo benzínu na 'střílení v motoru', charakteristické např. pro trabanty?“). Nevím, jestli je to dobře nebo ne, ale svědomí ani vyučující se proti tomu nikdy nebouřili, a proto jsme tak činili i při inkriminované hodině chemie, netušíce, že je něco špatně. Z omylu nás však vyvedla paní inspektorka hodnocením hodiny slovy „Viděla jsem, že pánové v rohu se snažili z hodiny udělat šou. Ale paní profesorka vám to nedovolila.“ Nutno říci, že nejen já jsem byl překva-

pen. Jak by tedy měla hodina vypadat? Měli bychom sedět s rukama za zády a poslouchat mlčky a pasivně výklad, na nic se neptat? Bavila by nás ta hodina? Bavila by naše profesory?

O dotazníku, který našim rodičům inspekce předložila, se radši ani nebudu vyjadřovat (ptát se někoho, kdo investuje do vzdělání svých dětí na soukromé škole pěticiferné částky po dobu osmi let, zda hodnotí školu jako dobrou...), nemělo by to cenu. A proto snad na závěr: zase jsme přežili jednu školní inspekci! Hurá!

Přemysl Matějček

Pokud si vzpomínám, právo jako povinně volitelný předmět existuje na PORG od jeho založení. Tento školní rok jsem měl tu čest dvě hodiny týdně práva absolvovat. Proto bych chtěl vzkázat všem, kteří tuto možnost ještě mají: nenechte si to ujít!

Tento předmět byl koncipován snad úplně optimálně: za ten rok jsme se dozvěděli základy práva, většinu důležitých pojmů z této oblasti (kdo by se nechtěl v současných právních termínech alespoň trochu orientovat?) a odpovědi na zajímavé praktické dotazy. Nejlepší a nejdůležitější na tom je právě to, že to je zajímavé pro všechny, ať už si myslí, že jejich další

Právo jako volitelný předmět – nepřehlédněte!

cesta životem povede přes právnickou fakultu či nikoliv. Oceňuji i to, že se podařilo sehnat kvalitní vyučující (do března to byl student PF UK Z.Kühl, pak JUDr. Beranová, která na PORG před třemi lety učila angličtinu), přestože to musí být těžké. Právě to, že hodiny vedou fundovaní lidé, umožňuje samosebou klást mnoho otázek z oblasti práva, na které jinde těžko sháníte odpovědi.

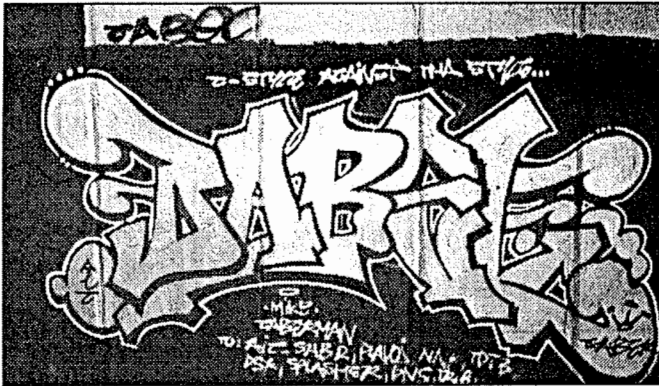
Pokud vás někdy například zajímalo, jak sepsat smlouvu či žalobu, jaká je vlastně funkce státního notářství, co přesně znamenají pojmy jako „právní stát“, „účinnost práva“ nebo „společnost s ručením omezeným“ či jaká je spojitost mezi ústavou ČR, Listinou práv a svobod a legálností euthanasie nebo interrupce, mohu vám právo skutečně vřele doporučit.

Doufám, že se tento volitelný předmět podaří zachovat i do budoucích let, a pro ty, kteří budou letos vybírat z nabídky volitelných předmětů pro příští roky, vlastně pro všechny do budoucna, chci dodat: Nepřehlédněte!!!

Přemysl Matějček

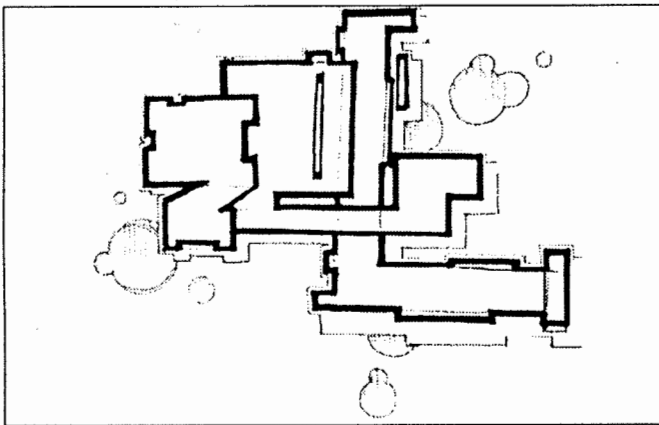
RESPECT 4 ZEL, GEL, BEL!

Gabelovi bylo nedávno 18 let, studuje na pražském gymnáziu a je jeden z členů pražského graffiti gangu - DSK. Maluje na vozy pražského metra, na tramvajové soupravy, maluje na vše.

Kdy jsi s malováním začal a jak?

Asi v roce 1992, s Ezopem, toho to napadlo jako prvního. Hodně jezdil po světě, viděl to a líbilo se mu to. Začínali jsme normálně - tagování fixami, ale pak jsme přešli na spreje. Dlouhou dobu jsme je kradli, ale to se už nedělá. První piece (obraz) jsme udělali na Vltavský, takovej růžovej nápis „ZEUS gang“. Byli jsme dost drsný, naběhli jsme tam asi v 7 hodin večer v kuklách, lidi ještě chodili z práce. Ale nikdo nás nesjel.

S kým jsi maloval dál?

Nejdřív jsme založili „ZEUS gang“, pak jsem nějakou dobu dělal sám, na vlastní pěst, do nedávna jsem byl v A.I.C. (Art Imagine Crew nebo Anti Idiot Clan) a teď jsem v DSK (Da Style Killaz). Pražská scéna je hrozně malá, je tady asi 30 dobrejch Writerů (autorů graffiti obrazů), takže každě se zná s každým a neexistují tu války mezi partama jako třeba ve státech.

Jak pracuje graffiti gang?

No, hlavně jde o to, že při nebezpečnejch akcích někdo hlídá, a maluje víc lidí najednou. Metro bys sám nikdy neudělal.

A jak se tedy „dělá“ obraz na vagón metra?

Musíš se dostat dolů, na nějakou vodstavku. Na hččku (nechvalně proslulá trasa metra, kde v zimě 1995–1996 jezdilo jen pět souprav nepomalovaných) to do nedávna byly *censored*, ty sou ale už zamčený. Slezíš dolů s nindžama, to sou takový kluci, co dělaj bojový sporty a bavěj se tím, že nám otevíraj zamčený dveře, hlídaj, když stříkáme a vobčas zbouchnou nějakýho metráka (dozorce v metru). No a pak utečem a druhěj den čekáme ve stanici, abychom si to mohli vyfotit.

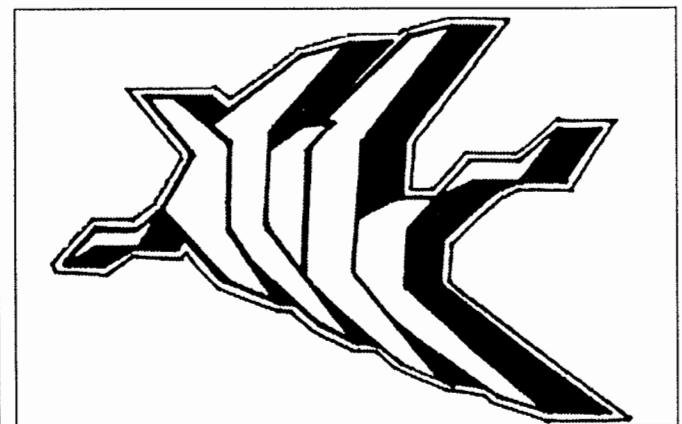

Co si myslíš o Tags (podpisech)?

Asi to moc dobrý není, ale patří to k tomu. Je to něco jako reklamní kampaň, prostě bejt všude, bejt známej, mít respekt. Od toho je taky bombing - rychlý akce, většinou v noci, nejčastěji stříbrné nápisy na místech těžko přístupných, kde nemůžeš moc dlouho dělat. Graffiti to je jak tagován tak bombing tak barevný věci na zónách (místech kde obrazy nikdo nesmývá, na „skoro legálních“ zdech) a jinde. Jedno bez druhého může těžko existovat.

Kolik tě malování stojí peněz?

Dost. Barvy jsou drahý. Tak kolem 3 tisíc za měsíc. Dávám do toho všechny prachy, co dostanu doma a něco je ze zakázek.

Kde barvy kupuješ?

Jedinej Graffiti obchod tady je - Modrý samet v Cimburkově ulici. Tam maj barvy od různých firem, trysky, časačky, oblečení, boty, fixy, prostě všechno.

Jaký jsou typy trysek?

Dělí se to podle šířky čáry, úzkou dělaj „out lines“, nebo „skinny“, tlustou „fat caps“ a „overkills“, a podle množství barvy, co vypouštěj z cans (plechovky)

Jak ke graffiti patří drogy?

Tvrdej určitě ne. Nemůžeš se huntovat, malování se musíš odevzdat celej. SAB ONE začal brát heroin a úplně z toho vypad. Malování mu nešlo, stala se z něj nula. Už ale skončil, dělá teď jako SAB TWO a je zase dobrej. Trávu teď kouří prakticky každěj, takže ta k tomu patří jako celá Hip Hop - kultura.

Když stojíš na perónu a přijede sebou pomalovanej vagón, není ti líto, že nikdo neví, že jsi to dělal právě ty?

Graffiti je hlavně o anonymitě. Nikdo kromě pár zasvěcených to nesmí vědět. A jakmile by ti na tom začalo záležet, byl bys komerční.

Bojíš se policie?

Jako každěj, ale není to tu ještě tak hrozný, jako třeba v Berlíně. Tam jsou speciální policejní komanda specializovaný na Graffiti, který shromažďujou veškerý informace o writerech, maj obrovský archívy s fotkama a návrhama, dělaj domovní prohlídky, prostě jdou lidem po krku. Poznej styl, a když tě chytěj, přišijou ti skoro všechno, cos opravdu udělal.

Jak vznikne „styl“?

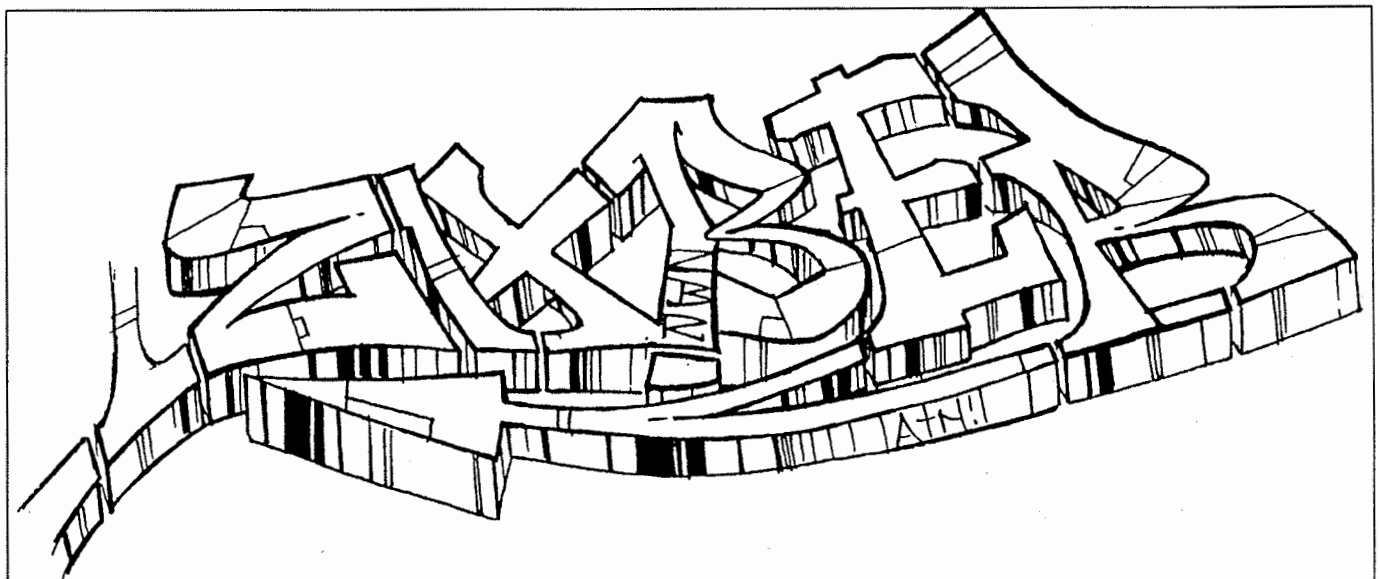
Každá země má svůj osobitej styl, každé město má jiný tvary, barvy a tak. Je to tím, že tam žijou jiný lidi. Sen každého writera je mít svůj styl.

Hodně se mluví o pražském stylu...

Jo, Praha už má svůj styl, je to hodně o úhlech, všechno je hranatý, těžko čitelný. Přišel na to DION, ten je teď ve Státech a stěny prasí tam.

Co Amerika?

Ta je mrtvá. Položila tomu všemu základy, ale těžiště je teď v Evropě - Berlín, Stockholm, Zurich. Ale jsou země, kde se vůbec nemaluje. Třeba Rakousko. V Anglii je strašná represe, takže to tam jakž takž uhlídaj.

Jak si ty jako writer představuješ účinný boj proti graffiti?

Asi absolutní zákaz, nejvyšší postihy - pruda. Ale nás stejně nikdo nezastaví.

A co částečná legalizace?

To je na nic. Město nám nikdy nedovolí malovat na vagóny. My se s městem nikdy nemůžeme dohodnout.

Co byla nejodvážnější pražská akce?

Největší peklo bylo, když se DEIL dostal z Malostranský na Hradčanskou, a jak ji opravujou, tak tam udělal obrovský stříbro na stěnu stanice. Museli to sundat i s kachličkami.

Proč vlastně maluješ?

Protože mě to strašně baví, je to barevná droga na kterou se neumírám, je to orgasmus. Rozhodně ne proto, že bych bojoval proti tomuhle systému nebo tak, to je póza.

Považuješ sám sebe víc za umělce nebo za vandala?

Doteďka jsem byl asi víc vandal, ale už jsem si snad udělal jméno, a teď začínám dělat barvu na zónách, takže se ze mě stane umělec. Doufám... (smích)

Existuje vůbec v graffiti nějaké tabu?

Jo. Hřbitovy, kostely, památky, soukromej majetek. Toho bych se nikdy nedotknul.

Ale viděl jsem tebou postříkanou Avii...

Tyhle auta patří většinou podniku, a je to dobrá plocha.

Co je tvůj cíl?

Vymalovat se, mít svůj styl a respekt.

Může existovat graffiti bez publika?

Ne. Chej šokovat. Když nemám koho, je to na nic.

A může existovat graffiti v menším formátu, třeba na papíru, či na plátně?

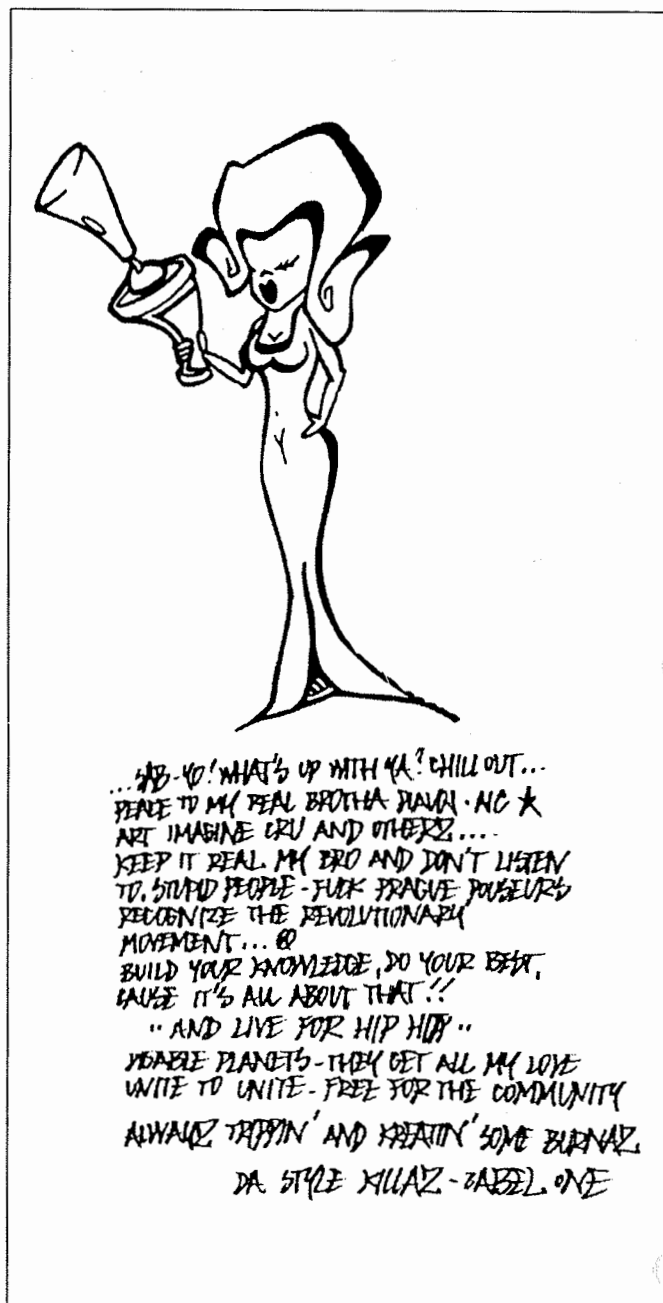
Ne. O tom to je, že je to velký a na zdi. Je to agresivnější, drsnější, údernější.

Chceš někomu něco vyřídít, vzkázat?

I wanna give some shout outs: !Peace 2 EZOP! Další smradas: SPLEŠŠŠ, STOMI, KEČČČUP, DALE - Zkratka DSKluckaz, NNK POSSERS! p—o nemytý ZIE, CKOKO-TAZ, BUSSY*OSN, TT ! Stejně vám všem natrhnou prdel!

Díky za rozhovor.

Ptal se: Tomáš II. Třeštík, květen 1996

Kolja – premiéra

Kino Blaník, 15. května 1996

Kolja, Česká republika, 1996. Režie: Jan Svěrák. Scénář: Zdeněk Svěrák. Kamera: Vladimír Smutný. Hrají: Andrej Chalimon, Zdeněk Svěrák, Libuše Šafránková, Stela Zázvorková a další.

PREMIÉRA

Jak už to na premiérách bývá, sejde se tam kupa známých i neznámých, zajímavých i nezajímavých lidí. I na této premiéře se sešlo tolik známých ... lidí, že by autogramů chtivého jedince nejspíš trefil šlak. Tak tedy zahlédla jsem lidi od Terezy Maxové (česká „top“ modelka), přes Jiřího Presla (Drop-in), Juraje Jakubiska, Sagvana Tořího, Václava Marhoula až po ministra kultury Pavla Tigrida a jiné. Každopádně bylo zajímavé proplétat se mezi mými dětskými idoly (viz Sagvan Toří atd.) a mými oblíbenými herci (Zdeněk Svěrák...).

Film uvedl Ondřej Havelka. Na pódium byly pozvány hlavní osoby filmu. Vše provázela bouřlivý potlesk, byly rozdány květiny a film začal.

PRO TY, KTERÍ NEMAJÍ TUŠENÍ, O ČEM KOLJA JE

Děj je zasazen do předrevolučních a porevolučních dob. Starý mládenec František Louka svolí s vyhlídkou na velké peníze k svatbě s ruskou dívkou. Avšak netuší, že po emigraci jeho nové ženy mu na krku zůstane malý ruský chlapeček Kolja.

KOLJA

Na film Kolja jsem četla poměrně dost recenzí, ve většině z nich se o něm psalo jako o dojemném filmu. A i v televizních šotech to bylo potvrzeno samým hlavním protagonistou Zdeňkem Svěrákem. Ano, Kolja je dojemný film, decentně dojemný film. Ať už si pod pojmem dojemný film představujete cokoliv, rozhodně to není ten kýčovitý „sladák“, při kterém jde hlavně o to, nenechat žádné oko suché. Děj je svižný, poutavý a celkově humorný. Po shlédnutí jsem neodcházela s depresemi, smutkem, ale naopak s příjemným pocitem hezky stráveného večera, pohodou a klidem. Poslední scény (loučení atd.), které mohly být zkaženy přílišnou délkou, sladkými dialogy a přehráváním herců, zkaženy nebyly a naopak byly krátké, přímé a nebyly klíčové. A nejde o to, aby ve vás Kolja zanechal nějaké duchovno, není to film při kterém se musí hodně přemýšlet. Ale nemyslete si, že je to film hloupý. Ne, je to film s chytrými vtipy a dialogy, konečně jméno Zdeňka Svěráka coby scénáristy mluví samo za sebe. Myslím, že jde o to, co nejlépe vyjavit měnící se city, chování a vůbec změnu celého života a postoje k němu. A o to, co může malý ruský chlapeček provést v životě zapřísáhlého starého mládence.

HERCI

To, že Zdeněk Svěrák byl výborný, asi ani nemusím psát. Avšak herecký výkon Andreje Chalimona stojí za zmínku. Na to že je mu teprve pět, hraje líp než řada herců. Divák přesně ví, co se v něm děje, všechny jeho pohyby a grimasy jsou jasné a čisté. Možná že je to kvůli tomu, že si své herectví ještě moc neuvědomuje a bere vše jako nějakou hru, je to jedno. Každopádně jeho výkon byl profesionální. Za zmínku na závěr ještě stojí nápaditá a odvážná kamera (Vladimír Smutný) a dynamická, výrazná hudba (Ondřej Soukup).

Tak tedy vše doporučuji.

Hanka Třeštíková

Zvolil jsem si Vaši dceru za ženu.
Na jedno volební období.

Volební preference na PORGu

Anketa agentury HuBa, s r.o.

Jak jste si už jistě všimli, blíží se nám nové volební období*. Jak je tomu v našem státě zvykem, předchází jí mu svobodné volby. A díky fascinujícímu nasazení dvou nejodvážnějších agentů agentury HuBa vám náš školní časopis umožní nahlédnout do politické situace na PORGu.

Anketa, která proběhla ve dnech 13.–15. 5., se pravda netýkala mnohých z vás. Konkrétně jsme se ptali pouze většiny profesorů a několika otrlejších oktávánů. Celkem jsme k přiznání donutili 30 lidí. Sedm z nich se stále ještě nerozhodlo, čímž nám trochu komplikovali rozdělování mandátů, ale my se nedáme.

A nyní už k výsledkům: Nejvyšší počet hlasů získala Občanská demokratická aliance, ve kterou svou důvěru vkládá 8 respondentů. V těsném závěsu následuje ODS s 6,5 hlasem. Ne, neptali jsme se žádného liliputána. Za kulatý výsledek vděčíme tomu, že někteří tázání dosud váhali mezi dvěma (ne-li více) stranami. Poslední koaliční strana, KDU–ČSL, získala důvěru pouze dvou tázaných. Pro koalici přibudou ještě dva hlasy, jejichž majitelé si zatím nejsou jisti, kterou stranu zvolit. Tím

získá koalice na PORGu většinu 18,5 z dvaceti tří hlasů. V drtivě menšině se krčí klan Sládkovců, který má na PORGu pouze jednoho jediného plnoletého vyznavače. Ještě hůř, se směšnou polovinou hlasu, skončila DEU, která přehlídka našich politických gigantů uzavírá.

Pokud jste ale četli opravdu pozorně, něco vám na součtu hlasů nehraje. Správně, tři hlasy chybí. Byly samozřejmě také přiděleny, ale tentokrát trochu exotičtějším stranám. Dva z těchto hlasů patří rovněž demokratům, ale z toho jeden demokratům slovenským a druhý demokratům americkým (Congratulations, Billy!). A poslední hlas od Hádejtekoho získávají Die Grünen.

A ještě upozornění: anketa byla zcela anonymní. Jmenný seznam respondentů a jejich odpovědi je k nahlédnutí v kvartě. Ceny smluvní, platba v hotovosti nebo v naturáliích.

Agentura HuBa –
Hulicius & Břla

* – omlouváme se autorům článku, bohužel už je po volbách. Jejich výzkum je ale stále hodnotný, a tak ho stejně otiskujeme. redakce

Češi v Polsku, Poláci

ČÁST PRVNÍ

Češi v Polsku

Ano, kvarta byla v Polsku (konkrétně ve Varšavě). V rámci výměny studentů našeho gymnázia a 1. Komunální vysoké školy (jejich gymnázia) jsme navštívili polská města a oni Prahu a Kutnou Horu. Náš pobyt u nich byl první a proběhl ve dnech 2.–9. března tohoto roku. Pomsta přišla ve dnech 30. dubna až 5. května.

Odjezd do Rzeczpospolity Polske proběhl se zajímavými peripetiemi z Hlavního nádraží s třem profesorského doprovodu P., K., Z. a s nepřítomností jedné členky a jednoho pasu. Tou členkou byla M. L. a onen pas vlastnila, nicméně neměla Z. M. Naštěstí se tyto počáteční problémy vyřešily o půlnoci na hranicích. Z. M. se s K. musela vrátit a v Praze vzali nejen pas, ale i M. L. a přijeli do V. v pondělí 4. 3. oklikou přes Berlín. Zdravé jádro třídy i s ostatními přijelo do Varšavy ve čtvrt na osm a odebralo se do domovů hostitelů.

Nyní něco o jejich škole – stejně jako my je první školou založenou v Polsku po pádu totality. Má mnohem větší problémy se sídlením než my – i když je jejich škola na první pohled třikrát větší než naše, musí se o budovu dělit s knihovnou, kinem, vývařovnou pro chudé a šatnou, jejíž šatnářka čte Marxe a ztratila mi rukavici. I v jejich škole se platí školné, které je ale dvakrát vyšší než naše. To znamená, že školu navštěvují potomci bohatých a mafianů (např. dcera prezidenta Kwasniewského, který je jen tak mimochodem Varšavany vřele nenáviděn). Jejich škola má rovněž demokratické volby, které se opakují každý měsíc a jsou v nich voleni funkcionáři ze studentstva i profesorstva a které jsou demokratické především proto, že vše musí schválit ředitel ústavu.

V neděli proběhlo ještě seznámení s příbytky, které byly prstencovitě roztaženy po Varšavě ve vzdálenosti 200 m až 25 km od školy. Přátelé, Varšava je velmi ošklivé město. A byla zima. Co dělat? Procházeli jsme se po Varšavě ve dne v noci, navigováni především Palácem Kultury i Nauki,

jenž je vidět z celé Varšavy a který není zas tak ošklivý (když přivřete obě oči a myslíte na něco jiného). Navštívili jsme zvenku vkusně a zevnitř panelákovitě rekonstruované galerie, zámky a paláce a vzpomněli jsme děsivého boje Varšavy proti Němcům. Měli bychom se s našim „povstáním“ stydět do morku kostí. Ale na druhou stranu, oni nás napadli v březnu 1939 spolu s Němci!

Úterý a čtvrtek proběhly ve zřejmém výpravě do Gdaňsku a Krakova. Jelikož je z Gdaňsku a Prahy do Varšavy stejně daleko, vstávali jsme průměrně ve 4:30. Ale Gdaňsk byl krásný – skoro severský a ještě slovanský i hanzovní. A moře. Pokryté aspoň 25 metrů od břehu ledem, po kterém se dalo skákat, až se ucho útrhne. V domovech hostitelů jsme byli někdy až ve středu. Nezapomeňte na tu zimu. Krakov, sídelní město králů polských se slavným židovským městem a preclíky, má rovněž uprostřed náměstí kus renesanční hraděbní zdi, v níž je galerie s obrazy zajímavými a velkými (Mě nejvíce nadchl obraz se jménem „Boj císaře Rudolfa na Moravském Poli roku 1278“ odehrávající se v temném hvozdu a ve třech lidech.). V Krakově jsme byli stíženi vztekem, když jsme zjistili, že ve Varšavě nás veksláci v bankách připravili o korunu padesát za zlotý, a tak jsme ve tmě odebrali do Varšavy plni dojmů a nevyspaní. Naštěstí zbývalo již jen pár dní do odjezdu v pátek 8. 3., který jsme až na jednu výjimku, a to jednoho z autorů, málem nestihli, protože jsme se na srazišti srazili v průměru o 25 min později.

A pak domů, do Prahy, do Podolí, do lékárny. A za tu zimu, jsme se jim pomstili dlouhotrvajícími dešti a kopci v Praze.

P.S. A co se týče bližších vztahů s Poláky, odkazujeme na M. L.

ČÁST DRUHÁ

Turci na Moravě

Toto nebezpečí hrozící Českým zemím ve hře Jára da Cimrmana

„Blaník“ bylo víceméně pouhou mystifikací, nehodnou mistrův geniality. Na rozdíl od jižního Slovenska, které bylo několik let pod přímou správou Velké Porty, se Moravy dotkl turecký hurikán jen zběžně. Při obléhání Vídně roku 1529 se podle záznamů Moravané maximálně chodili koukat na to, jak se to u té Vídně pěkně řeže, zatímco již roku 1683 zasahovaly tatarské jízdní hlídky až k Brnu. Více než Tataři ublížilo Moravě tažení polských vojsk jdoucích Vídní na pomoc.

ČÁST TŘETÍ

Odveta aneb Poláci v Česku

Všechno to začalo jako zlý sen a skončilo to ještě mnohem hůř. Jinými slovy, byla to krása a moc se nám to líbilo.

Pondělí – Den první

Začalo to v 6:15. Ne večer. V 6:15 ráno. Svěží a veselí jsme nacupitali na Hlavní nádraží, kde jsme se po dlouhé době opět shledali se svými polskými přáteli. Po bouřlivém vítání jsme se s nimi rozjeli do svých sídel, kde jsme je představili, seznámili, ubytovali, nakrmili a jinak všemožně zaopatřili. Většina z nich byla unavena dlouhou cestou vlakem, spali prý jak zabí. O tom vím pouze z doslechu, nebo můj ex-hostitel a host byl až nechutně svěží. Prohlídka Prahy a okolí zhuštěná do 2 hodin ho ale dorazila.

Odpoledne jsme měli mítink ve škole. Zvláště zábavný byl piknik, který se kvůli nepříznivému počasí musel konat ve třídě. Co se týče pedagogického dozoru, p. p. Krč zmizel, zato se ve třídě míhla p. p. Pohanková, která vzápětí s křičící mrštností zmizela rovněž. Jinak byl mítink vesměs povedený, zábava a veselí panovaly na obou stranách neviditelné barikády. Čas od času se jí některý z českých hrdino-bláznů pokusil prolomit. Bez valného úspěchu.

Úterý – Den druhý

Ze srazu v metru – Palmovce se v 8:15 polská skupina spolu s výsad-

v Česku, Turci na Moravě

kovým týmem Adéla, Krištof, Eduard odebrala do města. Trasa: Vyšehrad – kubistické vily – škola Na korábě (nedobrovolně) – secesní budovy – Dům U Černé matky boží. Tam jsme je odchytily a opět dovezli na svá panství.

Na večer byl plánován piknik s táborákem u příležitosti pálení čarodějnic, který se odehrával v Dáblíckém háji pod záštitou klanu Veselých. Měl jsem sice tu čest být jedním z organizátorů akce, ale s organizačními potížemi nebudu čtenáře nudit. Vězte, že jich bylo hodně. Poté, co jsme past nastrožili, vlákali jsme do ní Poláky a své nic netušící spolužáky. Oheň byl slavnostně zažehnut a čarodějnice později slavnostně upálena. Během celého večera se mezi Námi a Jimi opět uvelebila ona nehmatatelná bariéra. Nevím, zda šlo prostě o nepochopení českého obyčeje nebo o kvalitní nefalšovanou nudu.

Buď jak buď, všichni se opět podle možností dobře bavili, okusili lahodné špekáčky a pokojně se rozešli do svých domovů. Přirozeně ne do Varšavy, ale ke svým hostitelům.

Středa – Den třetí

Jelikož byl státní svátek, sešli jsme se tentokrát všichni a to před Matyášovou branou na Hradě. Program, který velkoryse hlásal cosi o prohlídce – Loreť – zahradách – Belvederu, nepočítal s aktivitou Poláků, kteří ohromě aktivně posedařovali, kde se dalo. Zatímco se Češi-čumilové, spolu s Čechem-organizátorem-zběhem Vítkem rozutekli po Hradčanech, další dva organizátoři (já a Ondřej) vedli nadšenou polskou výpravu do chrámu sv. Víta. Zrovna když jsme prohlídku ukončili, přihnal se gepardí rychlostí pedagogický dozor v podobě p. p. Pohankové. Krč stále neznámý. Po návštěvě paláce, baziliky sv. Jiří a Prašné věže jsme své stádo oveček začali pomalu shánět na oběd, který nám rozený malostraňák Ondřej zajistil v nedaleké krčmě.

Ačkoli byla na odpoledne plánována ještě prohlídka Malé Strany, jistým nedorozuměním dostala naše návštěva rozhod a hbitě se rozutekla do centra. Po vyslechnutí zklamaných organizátorek, které nařikaly, zuřily, zajahova-

ly trestní řízení, vyzývaly kolemjdoucí na souboje na život a na smrt atd., jsme se i my civilizovaně rozprchli.

Čtvrtek – Den čtvrtý

Trochu znavení rušným večerejškem jsme své hosty opět časně ráno dovezli na Palmovku. P. p. Krč se našel! Prý měl nemocného dědečka, pročež nemohl přijít. Odpouštíme a litujeme. Své Poláky jsme svezli do rukou lehce podrážděné výsadkové skupiny Zuzanna, Magda L., Petr, Vávra. Ti je odvezli na Staré Město a odud dále po trase Královská cesta – Týn – Staroměstská radnice – Židovské město – Synagoga – rodný dům F.Kafka – škola Na korábě (oběd a prohlídka útulku pro psy) – židovské hřbitovy – hrob F.Kafka. Jak tvrdí organizátoři, p. p. Krč je zavedl na jakýsi ztracený hřbitov, který podle legendy kdysi dávno objevil spolu s p. p. P. Tatíčkem, když jednou za úplňku procházeli okolo.

Večer jsme vyrazili do kina. To už (naštěstí) nebyla školní akce. Z polské skupiny se dostavila asi polovina, převážně dívky. To byla zřejmě chyba, neboť film *Twin Peaks* je, přiznejme si to, trochu krvavý. Několik Polek se rozbrečelo ještě před koncem, jiné až po něm, ale o to vydatněji.

Pátek – Den pátý

Poláci měli tentokrát sraz v metru – Hlavní nádraží, a to bez podpory výsadku z naší strany. Vytrvalejší z nás je tam ochotně dovezli a ještě ochotněji je tam ponechali jejich osudu. Pod vedením své milé profesorky se Poláci odebrali obdivovat secesní nádražní budovu a později se vrátili na Hradčany, kde dokončili prohlídku okolí Grudu, totiž Hradu. Po třetím a posledním obědu Na korábě se jali obhlížet galerie.

Jelikož se jejich skupina chovala značně sebevědomě, rozhodli jsme se je nerušit svou účastí na jejich tažení a strávili jsme odpoledne hrou kulečníku, sledováním nevhodných filmů, v hospodě atd. Pak jsme přichvátali na sraz a rozvezli své Poláky domů.

Sobota – Den šestý

Už trochu unaveni jsme se sešli na Hlavním nádraží a vyrazili na výlet

do Kutné hory. Pedagogický dozor: žádný. Přesun proběhl bez problémů, což organizátorky (Adéla, Magda K., Tamara) trochu znepokojilo. V Kutné Hoře jsme nejdříve navštívili Vlašský dvůr a chrám sv. Barbory. Pak jsme zamířili na malé náměstíčko, imitující střed města, a vyhlásili rozchod. Poláky trochu překvapilo, že na lov oběda mají 10, slovy deset minut.

Nakonec se nám ale podařilo všechny nahnat na prohlídku Hrádku a staré důlní šachty. Provozela nás tedy slečna se zvláštním smyslem pro humor. Nechat 35 lidí pochodovat městem v hornických pláštích, s baterkami a helmami na hlavách je možná zajímavé pro kolemjdoucí turisty, my jsme se ale cítili trochu divně. Po prohlídce jsme naklusali na nádraží, odkud jsme vlakem odjeli do nedalekého Sedlce, kde jsme navštívili známou kostnici. Turisty se to tam jen hemžilo, ale přesto se nám zdálo, že je tam nějak mrtvo.

Poslední přesun – zpět do Prahy – proběhl také dobře. Na krátkou dobu jsme se rozešli a večer opět sešli na Výstavišti. Křížkova fontána Poláky fascinovala natolik, že jich už na sraz přišlo dvakrát méně než Čechů. Po fontáně jsme je vylákali ještě na horskou dráhu, která je za tmy opravdu zážitek. Nechci podceňovat umělecké cítění našich hostů, ale zdálo se, že se jim autodrom líbil mnohem víc než představení fontány.

Neděle – Den sedmý a poslední

Program byl na celý den dobrovolný. O úspěchu dopoledního programu, katolické mše (polské i české), moc zpráv nemám. Účast Poláků zde asi nebyla moc velká. Stejně tak i na odpolední piknik na Petřín se dostavilo jen několik lidí.

Odpoledne jsme se všichni hromadně dostavili na Hlavní nádraží, kde jsme se s Polskou okupační skupinou rozloučili. Někteří (přesněji některé) se slzami v očích, jiní (například p.p.Krč) se stoickým klidem.

Eduard Hulicius, Tomáš Bíla

O fyzice a Magii

Pokus o odpověď na zamyšlení Kryštofa Kozáka: „Magie aneb kam mne dovedlo studium fyziky“ z devátého čísla Porgazeenu.

Ano, fyzikové nevědí a nebudou vědět, co gravitace doopravdy je a proč vzniká - to je otázka pro filosofy nebo teology, možná mágy. Fyzikové snad někdy pochopí, jak se šíří, nebo alespoň toto šíření popíší - pracuje se na tom. Podobně tak je to s magnetismem. Žádný fyzik nemůže odpovídat na otázky typu „proč se magnety přitahují“ a „co z toho mají“. Na otázky typu „jak to dělají“ nebo „...jestliže něco, pak toto...“, fyzika odpovídá nebo se o to snaží.

V dalším odstavci je řada otázek, které se pokoušejí řešit filosofové i fyzikové:

Prostor, stejně jako hmota, samy o sobě velmi pravděpodobně neexistují.

V některých případech lze energii potřebnou na vytvoření určitého pole snadno vypočítat. Ostatně, užitečná představa pole (které je popsáno rovnicemi, vyjadřujícími vztahy mezi obecně přijatými měřitelnými veličinami) je rozhodně lepší, než představa experimentálně neprokázaného všeprostopujícího vlničiho se éteru, která byla opuštěna již na přelomu století.

S dalšími dvěma odstavci souhlasím. Situace je ještě horší. Fyzici neumějí analyticky popsat klasičnou obecnou úlohu tří gravitujících hmotných bodů (popíší polohy s libovolnou předem zadanou přesností, nikoliv však absolutně přesně). Chemici nespočítají, za jakých podmínek vznikne z atomů uhlíku (dobře známých) diamant, kdy grafit či saze. Biologové nevědí, jak (nikoliv proč - to není jejich otázka) vzniká sebejednodušší živá hmota. Pozitivní je, že se o to stále pokoušejí.

Fyzika se však povaze základních sil také věnuje. V současné době probíhá velké dobrodružství takzvaného sjednocování či velkého sjednocování sil. Síla elektromagnetická a slabá jaderná již mají společný matematický popis (oceněno Nobelovou cenou), na připojení zbývajících dvou (gravitační a silně jaderné) se pracuje. I u nás. Je to práce těžká - experimenty jsou náročné a velmi drahé, matematický aparát komplikovaný a selský rozum nepomůže. Jsme v oblastech nám smyslově neuchopitelných. Oporu v přímé zkušenosti, která může být stejně zavádějící jako když jasně vidíme, že se pohybuje Slunce, nikoliv Země, zde nemáme.

Vyvolených badatelů je málo. Potřebný matematický a fyzikální aparát se nezáiská ani v rámci základního vysokoškolského studia příslušných směrů.

Ke vztahu fyziky a magie. Myslím, že to, co hlavně irituje vědce (tedy i fyziky) je, když si jiné obory, které se nemohou či nechťejí podrobit kritériím vědeckého experimentu (pozorování, pokusu a pod. - viz později) vypůjčují vědeckou terminologii a háv, čímž jaksi parazitují na vědecké práci a vědeckých „věšteckých“ úspěších.

V tomto odstavci začíná hlavní nedorozumění v chápání vědeckých a nevědeckých (možná lépe mimovědeckých) oborů. Rozdíl je právě v metodě zkoumání. Nepochopení bývá též v tom, že přírodní vědy nemohou odpovědně základní otázku „proč“ jejich doména je v oblasti „...jestliže, pak...“. Ono hlubinné pochopení „proč, je, jak bylo vyřečeno, úkolem filosofie či teologie.

Kromě toho se věda a fyzika zvláště snaží pochopit jevy zjednodušeně matematicky popsateľné a reprodukovateľné. Hypotézy o biopolích, auře, astrálu apod. fyzika neumí a nemůže vyvrátit, jsou z jiného světa. Nemají však oporu v tom, čemu se říká vědecká metoda poznávání.

V celém posledním sloupci se ani není moc o čem přít. Ano fyzika (nejen moderní) se člověkem ani jeho existencí nezabývá. Větu „... gravitace je pouze viditelnější a změřitelnější“ se Kryštof přiblížil jádru problému. Tím se skutečně astronomie od astrologie liší. Dále tvrzení, že „... věci lidskou myslí nepředstavitelné, a tudíž těžko zpochybnitelné.“ lze úspěšně zpochybnit, neboť věci nepředstavitelné lze vyvrátit nebo potvrdit právě matematikou a experimentem, v němž si zvláště fyzikové libují.

Závěrem, věřte tomu, že vědci jsou si složitosti světa ve své většině plně vědomi a na rozdíl od lidí používajících mimovědecké prostředky k pochopení jevů, dějů a systémů příliš složitých na současnou úroveň poznání, se nepokoušejí tyto ad hoc vysvětlit. A ti lepší z vědců projevují i dostatek pokory před složitostí přírody.

Tolik bychom chtěli říci k věčné stránce článku. Nyní několik poznámek (k duchu), k tomu, co nebylo vysloveno přímo.

Fyzika a fyzikové mají skutečně k magii a například k věštectví velmi blízko. Jsou zde nejen společné historické kořeny, ale i fakt, že ctižádostí každého fyzika by mělo být to, aby byl dobrým věstcem. Novodobá přírodověda a fyzika zvláště, je skutečně, narozdíl od magie a jiných nevědeckých pokusů o vysvětlení přírody, založena na experimentu (aktivním pokusu či pozorování), který potvrzuje či vyvrací předem stanovenou hypotézu - model, vzoreček apod..

Čím více oblastí pokrývá a čím dále odolává některá teorie času a novým experimentům, tím je úspěšnější a slavnější. Musí však jít o experimenty ověřitelné a opakovatelné (na různých místech a různými badateli). Jakmile se některá věšba nevyplňuje přesně - malé odchylky v poloze perihelia Merkura, podivnůstky v chování jader atomů - je to ovšem pro fyziky-věšce dobré znamenání. Je nutno a potřeba vytvářet nové modely pohledu na svět, které v sobě obsahují vysvětlení všech minulých experimentů a současně vysvětlí pozorování nová. Vzhledem k tomu, že se tak děje po staletí, nikdo z normálních vědců si nemyslí, že ta poslední teorie je konečná.

Statisticky průkazný soulad nesmírného množství nejrůznějších pokusů a pozorování s hypotézou-teorií, který potvrzuje více laboratoří v různých částech světa, otevřenost vůči novým myšlenkám, stálá pochybnost o věčných pravdách (po staletí si lidé mysleli, že se mouchy lhnou ze syrového masa - jak viděli na vlastní oči - než někoho napadlo přikrýt hrnce s masem sítkem) to jsou hlavní rozdíly mezi vědou a magií.

Domnívám se také, že víra v blud samospasitelnosti vědy, budovaná různými mechanickými materialisty či marxisty, engelisty, nenalézá dnes mezi aktivními vědci reálnou odezvu.

Dobře přečtená literatura, kde se přístupnou formou píše o filosofických aspektech fyziky:

F. Kaprálek - Lenochod a Vesmír, nakl. Vědehrad, 1995

S. Hawking - obě přeložené knihy

Časopis Vesmír - libovolná čísla z posledních let

R. Zahradník - popularizační a osvětové články

E. Hulicius st.